Pécs

II. SZIGETI VÁROSRÉSZEK

Városrészi közösségi interjúk

Készült a TOP-6.9.2-16-PC1-2017-00001 azonosító számú, „A helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában” című projekt keretében

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Zsidó temető
Athinay
József
Attila
Hungária
Petőfi
Kossuth
Kodály Zoltán
Rákóczi
Kölcsey
Kálvin
Indoház tér
Köztársaság tér
Nagyvárad
Marosvásárhely
Apponyi Albert tér
Steinmetz kapitány tér
Megyeri tér
Megyeri
Mártirok útja
Veress Endre
Tűzér
Szigeti
Kossa
Martyn Ferenc
Alkony
Alkotmány
Nagy Lajos
Egyetemi Botanikus Kert
Dóm tér
Szent István tér
Barbakán-kert
Janus Pannonius
Kálvária-domb
Damjanich
Kossuth Lajos
Verseny
Kőzraktár

II. SZIGETI VÁROSRÉSZEK

Városrészi közösségi interjúk

Impresszum

2. javított kiadás

ISBN 978-615-81290-5-3 (online)
ISBN 978-615-81290-4-6 (nyomtatott)

Felelős kiadó: Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata
dr. Páva Zsolt polgármester

Szerkesztette:
Pécsi Helyi Akciócsoport Egyesület

A kiadvány a TOP-6.9.2-16-PC1-2017-00001
– „A helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában" projekt keretében készült.

Minden jog fenntartva!
Pécs, 2019.

Tartalom

Köszöntők 4
Bevezető 6
Szakmai interjúk 7
Barkóczi Csaba 7
Dr. Farkasné Székely Kamilla 11
Kerner Barbara 15
Dr. Kleisz Teréz 20
Herbert Gábor 25
Háló Krisztián 29
Horváth Annamária 36
Stirling Zsolt 42
Összefoglaló 45
Kirajzolódott pozitív fókuszpontok a Szigeti városrészekben 46
Problémák, változásokra irányuló válaszok a Szigeti városrészekben 46
Személyes szerepvállalás lehetőségei 47
A „Helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában” című projekt célterületei 48

Tisztelt Pécsi Polgárok!

Városunk 2018-ban indította útjára „A helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában” című projektet, melynek célja a közösségek kezdeményező és cselekvőképességének fejlesztése, a közösségi szerepvállalás, a helyi lakosság identitásának erősítése és a társadalmi kohézió elősegítése. E program keretében 2019 őszétől három esztendőn át helybeli együttműködéseken alapuló közösségi kezdeményezések, események valósulnak meg.

A másfél éven át tartó előkészítő munkában a kapcsolatépítés került előtérbe, melynek során a közösségi és kulturális élet meghatározó szereplőit, helyi polgárait, véleményformálóit kérdeztük a helyi közérzetről, az egyén és a közösség kapcsolatáról, a városi identitás személyes vonatkozásairól, a közösségi fejlesztési elképzelésekről és a cselekvési kapacitásokról. Pécsett több, mint 400 fő segítette ezt a tervezőfolyamatot. Kulturális és oktatási intézményeink dolgozóinak és a város civil aktivistáinak támogatására számítva igyekeztünk megismerni és feltárni azokat a lehetőségeket, melyek a hétköznapokban is erősíthetik Pécs közösségi értékeinek meghatározását, és a városrészekre irányulóan a szűkebb környezetünk fejlődését is.

A projekt keretében 13 városrész civil életét, annak múltját és jelenét feltáró dokumentum is készült azzal a céllal, hogy rohanó világunkban bemutassa közösségeink tevékenységét és azok színtereit, láttatva a magunk, mint a közösségekben élők számára is azt a színes világot, ami az aszfalt, beton és kő alkotta építmények mellett körülvesz mindannyiunkat. E kötetek mellett az interjúválaszok összesítése során kirajzolódó cselekvési elképzelések sok esetben túlmutatnak a városrészek határain, de ez számunkra természetes. Pécs sokszínűsége és gazdag kulturális hagyatéka, a városrészeink kialakulásának és fejlődésének eltérő időbeliségéből eredően határozza meg az itt élők mindennapjait. Nem tekinthetünk a városunkat alkotó egyes területekre önálló vagy másoktól független egységekként, ugyanakkor fontos, hogy az adott lakókörnyezetben is teret nyerjen az aktív közösségi élet és az ott élők cselekvő szerepvállalása.

E kiadványsorozatban a városrészben készített interjúk közül válogattunk, valamint Pécs városát alkotó 13 városrész közösségi felméréseinek összegzéseit tesszük közkinccsé. Az eredmények a helyi lakosok érték- és problémaköreinek megismeréséhez, a cselekvési javaslatok feltérképezéséhez adtak támpontokat, melyekre a projekt keretében megvalósuló programok is épülnek.

Bízunk benne, hogy e városrészi közösségi események aktív résztvevőjeként mind többeket köszönthetünk, személyesen is hozzájárulva a szűkebb lakossági együttműködések erősödéséhez!

Páva Zsolt, Pécs Megyei Jogú Város polgármestere

Tisztelt Pécsi Polgár! Kedves Olvasó!

Olyan kiadványt vehet kezébe az érdeklődő, amely kivételes figyelemre tarthat igényt. Olyan dokumentum gyűjteményt lapozhat, olvashat, amely személyes interjúkat tartalmaz: pécsi emberek mondják el a városról, szűkebb lakókörnyezetükről véleményüket, tapasztalatukat a közösségi életről, beszélnek hagyományokról, kulturális értékekről. Megtudhatjuk, hogy ma a Pécsett élő, a városért tenni akaró polgárok hogyan tevékenykednek a városrészben, ahol élnek, és miért tartják fontosnak a közösség erősítését; hogyan segítik egymást és a környezetük jobbá tételét.

Ez a szociológiai „pillanatfelvétel" – amely tizenhárom interjúkötetből tevődik össze –, több szempontból érdekes, és nemcsak az érintett személyek és közösségek számára. A város társadalmi röntgenképét vetíti elénk: megmutatja azokat a gazdasági-politikai és társadalmi változásokat, folyamatokat, amelyek az elmúlt évtizedben a város életében végbementek, elkezdődtek. Világosan érzékelteti azokat a képződményeket, szociális erővonalakat, amelyek ma meghatározzák, befolyásolják a város lakóinak életét, és amelynek legjellemzőbb vonása a helyi, kisközösségek megerősödése, a „pécsiség" megélése, város életének formálása.

Miért és kinek fontos ez a kiadvány?

A városfejlesztés tudatos tervezést kíván. Ismerni kell ehhez a jelen állapotokat, gazdasági és humán erőforrásokat, a társadalmi rétegek helyzetét, kívánalmait, és az elérni kívánt célt: milyen legyen Pécs élete az elkövetkezendő évtizedekben? Hogyan őrizhetjük meg évezredes szellemi-kulturális értékeinket a modern, 21. századi körülmények között? Milyen módszerrel, milyen stratégiával valósíthatjuk meg közösségi értékeink „társadalmasítását"?

Ezekre a kérdésekre segít választ találni a kötetben olvasható nyolc interjú. Városvezetőként nagyon fontosnak tartom a pécsi polgárok véleményét, szándékait, kezdeményezéseit. Meggyőződésem, hogy nélkülük nem lehet sikeres Pécs, együtt kell a város jövőjét felvázolni, kiérlelni és aztán közösen megvalósítani, felépíteni. Ebben a helyi kisközösségek lehetnek a legfőbb partnereink, a legfőbb segítőink, a legjobb inspirálóink, hiszen a város eleven szervezetének a vérkeringését, szívverését jelentik.

Ezt felismerve, támogattuk „A helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában" elnevezésű programot, amelynek előkészítő fázisát lezárja, összegzi az interjúkötet.

Köszönet mindenkinek, aki részt vett a munkában. Köszönet illeti azokat a szervezeteket, egyesületeket, helyi kisközösségeket, amelyek eddig is hozzájárultak „pécsiségünk" erősítéséhez, gazdagításához. Hiszek a további együttműködés sikerében, és a jövőben is számítunk hasznos közösségi tevékenységükre.

Őri László, Pécs Megyei Jogú Város alpolgármestere

Bevezető

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata a Pécsi Helyi Akciócsoporttal (HACS) együttműködésben *A helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában* című projekt keretében egy közösségi alapú helyi programalkotási folyamat megvalósítását vállalta a lakosok és szervezeteik részére. A három éven át zajló, alulról jövő civil kezdeményezéseknek, kisléptékű, városrészi összefogáson alapuló eseményeknek és nagyobb ívű közösségi folyamatok létrejöttének teret és anyagi támogatást biztosító projekt előkészítésében a mintegy 400 lakossal készült irányított interjú Pécs egészét lefedő 13 városrészben került rögzítésre.

Az elemzési eredmények 13 önálló kötetben jelennek meg, kiegészülve több, a városrészi vagy szervezeti tevékenységeket is megvilágító interjúval is.

A helyi civil közösségek programalkotó munkáját segítve a helyi egyesületek, alapítványok, önszerveződő közösségek aktivistái és a város kulturális-szellemi életét meghatározó döntéshozók, intézményvezetők nyilatkoztak arról, hogy miként látják Pécs, és azon belül a városrészek, vagy az ott működő szervezetek jelenét, és miképpen fogalmazzák meg a szükséges változások lényegi kérdéseit munkájukban vagy a közösség mindennapjaiban.

A város közösségi és kulturális életéről gyűjtött információk a társadalmi egyeztetésen alapuló, 2019-2022 között három éven át zajló kisközösségi kezdeményezésekre építő közösségi programok megalapozását szolgálják. Az interjúkból kirajzolódó városrészi információk, adatok a helyi közösség munkájához adnak szélesebb körű szempontokat. Cél volt az aktuális társadalmi és gazdasági környezet detektálása és a mobilizálható közösségi erőforrások feltárása, továbbá azon problématerületek meghatározása, melyek megoldásában az alulról jövő beavatkozások nyomán a helyi lakosság is közreműködhet.

Ezúton is szeretnénk megköszönni az együttműködését azoknak, akik a közösségi interjúk elkészítésében segítették munkánkat!

Barkóczi Csaba

Kosztolányi Dezső Céltársulás Egyesület
elnök

Mit jelent az Ön számára a „pécsiség”? Mit tart a város legfontosabb kulturális értékeinek?

Pécs egy történelmi magyar nagyváros, gazdag kulturális értékekkel és nagyon erős keresztény örökséggel, hiszen Pécs városa az egyik püspöki székhely az államalapítás óta. Ezentúl hazánkban Baranya megye — és azon belül Pécs is — a református egyház, és a reformáció bölcsője is egyben, gondoljunk Sztáray Mihály tevékenységére. Polgári várossá ez és az egyetem jelenléte emelték Pécset. Az ezekhez kapcsolatos értékek azok, amelyeket rendkívül fontosnak, kihangsúlyozandónak és megőrzendőnek tartok. Büszkék lehetünk arra, hogy városunk a történelem során Magyarország és a magyarság számára milyen jelentőséggel bírt, akár a középkori egyetemalapítás, akár a török elleni sikeres védőharcok, akár a Rákóczi szabadságharc idején. Ezek rendkívül fontos értékek, és hiszem, hogy ennek van közösségi vonzata és jelentősége. Számos olyan kulturális egyesület, közösség létezik, melyek kimondottan ezen az értékek megőrzésén gondolkozik. Ilyenek a helyi magyar néptánc csoport, a várostörténeti egyesületek, vagy például a városszépítők. Ezen kívül számos értelmiségi pécsi polgár tesz azért, hogy a város történelmi múltja megőrizze méltóságát a lakosság emlékezetében.

Szűkebb lakóhelyét tekintve, hogyan látja a kulturális közösségeket és tevékenységeket? Vannak kifejezetten a városrészre vonatkozó értékek, illetve miket lenne szükséges fejleszteni a jövőben?

Jómagam Pécsen belül Ispitaalján élek. Ez a városrész mai értelemben már abszolút Pécs városának szerves részeként a Belvároshoz tartozik. Nincsenek olyan meghatározó városrészi hagyományai, érdekességei, mint pl. a Somogy-Vasas-Hird területnek, Pécsbányának, Uránvárosnak, vagy éppen Kertvárosnak. A Pécset jellemző polgári értékek azonban fellelhetőek Ispitaalján. Nyilván különböző kutatásokkal és felmérésekkel ezt jobban be lehetne határolni. Biztos vagyok abban, hogy ahol mi lakunk a vasút környékén, az ott élő idős vasutasok teljesen más szemléletűek, mint akik a Megyeri utca környékén lévő családi házas övezetben élnek, s megint mások a 6-os főút két oldalán lévő társasházak. Érdekes megfigyelés, hogy az elmúlt évtizedekben ezekben a városrészekben hogyan cserélődött a lakosság. Lehet, hogy az idősebb korosztálynál még körülírható lehet a helyi közösségi élet és értékrend sajátossága, de azt gondolom, hogy az elmúlt évtizedekben nagymértékben megváltozott a lakosság összetétele, s ezzel a városrész integrálódott a közeli belvároshoz. A Szabadság utca környékén megvan még a Schlauch-villatelep is, noha sok házat elbontottak. Az megint egy külön „világ”. Érdemes lenne vizsgálni az ott élők életvitelében, szokásaiban a különbségeket.

A sokszínűség valóban megfigyelhető azokon a területeken, ahol nincs centralizált közösségi színtér vagy közösségi ház. Leginkább a peremvárosokat jellemzik azok az összetartó közösségek, amik tulajdonképpen generációk óta hagyományokat tudtak tovább éltetni, vagy egész egyszerűen saját hagyományokat és identitást tudtak meghatározni maguknak. Azokon a belső területeken, amiket Ön említett, nem tapasztalható ilyen folyamat. Mire vezethető vissza Ön szerint ez?

Azok, akik nem rég költöztek be a városrészbe, sokan vannak bizonyára olyanok is, akik számára a terület régies neve, Ispitaalja, semmit sem mond. A városrész története, az elnevezés eredete még kevesebbek számára ismert. Meggyőződésem továbbá, hogy nagyon magas a száma az albérlőknek is ebben a városrészben. Ez egy központi fekvésű városrész, így a hazai és külföldi hallgatók száma egyaránt magas és vidékről is sokan költöztek ide. Az egyetemisták talán kevésbé integrálódnak a régi lakóközösségbe.

Pécs egészét tekintve a városrészeken átívelő közösségi kohézió szempontjából, milyen konkrét változásokat tartana elengedhetetlennek, illetve milyen szükségletek jelentkeznek erre vonatkozóan a városi önkormányzat szempontjából?

Nagyon nehéz ezt megfogalmazni. Azt gondolom, hogy Pécs túl nagy ahhoz, hogy különösebb közösségi kohézió létrejöjjön. Összeségében szemlélve „pécsiség", mint identitás létezik. Kulturális viszonylatban elengedhetetlennek tartom, hogy a kultúránkhoz hozzá tartozik kereszténységünk, magyarságunk. A polgári életformát magában hordozza a gondolkodás és a társadalmi státusz, mely jellemzően a történelmi városrészekbe koncentrálódik. Ezeket kell megerősíteni.

Ki tudná fejteni, hogy a polgári életformához milyen definíciókat lehetne társítani a közösségi szerepvállalás kapcsán?

Azt gondolom, hogy a polgári létforma ezt önmagában hordozza. A mai értelemben ez egy értelmiségi létet jelent, ami alapvetően kötelezi az egyént arra, hogy ne csak a saját szűkebb érdekeiért dolgozzon, hanem részt vegyen a város és az adott városrész közösségi életében is. Fontos, hogy maga körül is figyeljen oda a dolgokra és legyen egyfajta véleménye, beleszólása a körülötte zajló folyamatokba. Ilyen értelemben a közösségi szerepvállalást magában foglalja a polgári lét.

Mi az, amit Ön a közösség érdekében vállalt civilként? Milyen munkában találta meg Ön ezt a polgári szerepét?

A mi civil szervezetünk, a Kosztolányi Dezső Céltársulás nem annyira a városhoz vagy városrészekhez kötött, hiszen határokon átívelően a történelmi Dél-Magyarország ifjúságát hivatott összekötni. A szervezetnek Pécs a központja, ezért itt van a legtöbb önkéntesünk, a legtöbb program itt zajlik, így a pécsi és a Pécs környéki iskolák diáksága jut együttműködési lehetőségekhez. Eljutnak határon túli településekre és közösen ismerik meg az ezeréves közös múltat és egyfajta nemzeti identitást nyúj-

tunk a jövő generációinak. Az önkénteseink nagy része is a fiatal, huszonévesek csoportjából kerül ki, így el tudjuk érni az egyetemistákat is. Az egyetemen tudjuk magunkat leginkább propagálni, de ott van a legtöbb tér is ahhoz, hogy ezek a programok megvalósuljanak. Alapvetően tevékenységünk egyfajta értelmiségi gondolkodásra is ösztönzi a résztvevőket.

Milyen önkéntességi formák jelennek meg ebben a tevékenységben? A fiataloknak mit kínál a szervezet?

Nagyon széles értelemben beszélhetek erről. Az előadásoktól kezdve a kirándulások szervezésén át számos feladat van, akár idegenvezetőként segíteni tájékozódni a határon túlról érkezetteket, akik szeretnék megismerni a várost. A programszervezésben is segítséget adhatnak az önkénteseink, pl. rendeztünk már jótékonysági eseményeket, sportesemények, futást, foci kupát, koncertet. Ezeknek a szervezésében lehet szerepet vállalni. Az egyetemi életbe is bekapcsolódhatnak a szakkollégiumunk által, ott számos program és rendezvény várja az érdeklődőket, pl. kirándulások, előadások szervezése az egyetemi hallgatóknak. Kurzusokon és képzéseken is részt vehetnek, ezzel bekapcsolódhatnak a munkába. Ennek is van egy közösségi oldala. A fiatalok összejönnek egy „pizzaestre", egy közösségi estre, egy csapatépítő estre. Alapvetően, aki szeretné, az nálunk talál feladatot.

Ez az, ami igazán fontos, hogy az egyén hogyan tud szerepet vállalni, abban, hogy közös célok mentén közösségi folyamatban vegyen részt. Nagyságrendileg hány fiatalt érint ez a program önkéntesként?

Kárpát-medence szinten eddig 400 főt érint, pécsi viszonylatban pedig körülbelül 160 fiatal résztvevőnk volt.

A lakosságtól van visszajelzés arra vonatkozóan, hogy milyen munkát végeznek vagy ennyire nem nyitott a szervezet tevékenysége?

Alapvetően ez két oldalról szokott jönni. Egyrészről, ha leülök valakivel beszélgetni és felmerül a Kosztolányi Dezső Céltársulás, akkor ez egy visszajelzés, hogy hallott róla és forog ez a történet. Másrészt azoktól lehet nyilván visszajelzést kapni, akik részt vesznek a programokon. Nagyon sok a visszatérő. Szülők is szoktak köszönő levelet írni, hogy a gyerekük részt vehetett a kiránduláson és hálásak, mert jól érezte magát. Nem egy példa van rá, hogy pécsi család fogadott egy délvidéki diákot, majd viszont fogadta azt a pécsi diákot délvidéki diák családja is. Később az így kialakult kapcsolat egy idő után már spontán módon is működött. Találkoztunk nyáron a Zsolnay negyedben egy program során a két családdal, fagyiztak és jól érezték magukat. Ez mindenképpen pozitív visszajelzés számunkra, melyek nagyon fontosak. Egyfajta visszacsatolás a sajtótól is érkezik, de azt kevésbé a lakosság dimenziójának érzem. Mindenképpen eredményesnek mondható, hogy a kitűzött célok mellett, visszacsatolások vannak a szervezet működésével kapcsolatban.

Milyen szervezeti formában működik a céltársulás?

A jogi formája egyesület.

Pécsett elindult A helyi identitás és kohézió erősítése projekt, ezzel kapcsolatban szeretném kérdezni, hogy van-e rálátása e folyamatokra? Hogy látja ennek a programnak a város elkövetkező három évre vonatkozó tevékenységét, céljait?

Több csatornán is érkeznek a projektről információk. Azt, hogy ennek milyen kifutása lesz és mit tud elérni a program, azt egyelőre nem tudom megítélni. Ha már azt sikerül elérni, hogy azokat a szervezeteket, akik bekapcsolódnak aktivitásra lehet serkenteni, és együttműködésekre motiválni, akkor már pozitív lesz a kicsengése. Minden ilyen közösség egy kapocs a polgár számára az elszigetelődéssel szemben. Az pedig, hogy milyen szinten és mit sikerül ebből kihozni, az a jövő zenéje. Sok okból is bízom abban, hogy ez egy sikeres történet lesz.

Pécs kulturális és közösségi életében, ha egy középtávú stratégiát kellene kitűzni, akkor mi lenne a három legfontosabb dolog, amit megnevezne?

Ha irányt kell mondani, akkor az a három fogalom a magyarság, a kereszténység és a polgári létforma számomra. Ha pedig célkitűzésként kell a szervezetekre rámondani, akkor minél nagyobb önkéntes bázis, saját közösségi tér és egy olyan programterv, amit e közösségek minden évben kiszámítható módon meg tudnak valósítani és azzal meggyökeresedik Pécs város egészében, vagy egy adott városrészben.

Dr. Farkasné Székely Kamilla

Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület
ügyvezető

Köszönjük, hogy elfogadta a felkérésünket. Mit jelent számára pécsi lakosnak lenni? Mit jelent számára az adott célterületen élni?

A tény, hogy pécsi lakos vagyok jó érzés, büszkeséggel tölt el, ugyanakkor szinte természetessé is vált. Az egyetemi éveket kivéve, melyeket Debrecenben töltöttem, egész életem során itt, a Belvárosban, vagy a Szigeti városrészben éltem. Ez a ragaszkodás, „tükeség" a családom többi tagjára is jellemző. Férjemnek többször kínáltak állást más városban, de nem tudta itt hagyni a szülővárosát. Szüleink is itt éltek, s a barátainktól sem szívesen szakadtunk volna el. Egyik fiam két mérnöki mester diplomával nem kapott több mint egy évig állást Pécsett, mégsem költözött máshova, kiböjtölte. Jellemző, hogy 8 gyermekünk közül most 5 lakik Pécsett, s még 2 szeretne visszaköltözni.

Mit jelent az Ön számára itt élni, milyen pozitív és negatív oldala van az itteni életnek?

Pécsinek lenni, ebben a mediterrán hangulatú városban élni pezsdítő érzés, ahol minduntalan akár 1000 éves maradványokra bukkanhatunk, láthatatlan földrajzi és történelmi kapcsok, kapcsolatok részesei lehetünk. A város mérete elég nagy ahhoz, hogy sok lehetőséget kínáljon a lakosoknak, de nem túl nagy ahhoz, hogy személytelenné, arctalanná válhassunk. Kulturális szempontból nagyon sok a jó kezdeményezés, program. A fesztiválok, színházak, most már a hangversenyterem is versenyre kelhetnek más nagyobb városokkal is. De a kisebb horderejű előadások, összejövetelek is számottevőek és gazdagok. Például az egyetemen, akár a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumban, az egyházaknál, értelmiségi fórum mind idetartozik. Pozitív, hogy ezek többsége ingyenesen hozzáférhető bárki számára. S ami fontos, hogy a fiatalok számára is jó és értékes lehetőségek biztosítottak. Kiemelném itt a cserkészetet, a Katifit és az egyetemen a Kosztolányi Dezső Céltársulást. Szeretem, hogy Pécs egyetemi város, hogy szeptemberben ellepik a diákok. A sokféle kar nem csak a pécsieknek, hanem a közelünkben lakóknak is széles választási lehetőséget kínál.

Jó gondolat a helyi vagy környékbeli termelők segítése a helyi termékek helyben tartása, például a Tüke piac kezdeményezésen keresztül. Az egymáshoz kapcsolódást, egymásra figyelést is segíti, ha ismerjük a helyi mestereket, termelőket, s azoktól vásárolunk.

Rossz dolognak tartom, hogy a város lakossága túlzottan tagolt, a lakótelepek és a Mecsekoldal lakói mind igényeiket mind lehetőségeiket tekintve igen különbözőek. Nagyon negatív, hogy kevés a munkalehetőség, ezért sokan Budapestre vagy külföldre kényszerülnek, a nagycsaládok szétesnek, s magukra maradnak a fiatalok.

Min változtatna és hogyan?

Jó lenne, ha több befektető találna rá a városunkra, s így több lenne a munkalehetőség.

A szűk utcákban sokszor nehéz a közlekedés, főleg a Mecsekoldalban. De a Belváros mostanában épített vagy átépített utcái sem alkalmasak arra, hogy a kerekesszékesek nyugodtan közlekedhessenek. Például a Bajcsy-Zsilinszky utcában a gyengén látók segítésére jelölt pontok elfogynak a város közepén. A mozgássérült liftek sok helyen lezárva, letakarva használhatatlanul állnak; úgysem akarja senki igénybe venni, mondják. Egy közösség fokmérője, hogy a sérültekkel, gyengékkel, szegényekkel hogy bánik.

Német példa alapján jó lenne helyi szövetségeket alakítani. Lényege a népességcsökkenés megállítása, illetve a foglalkoztatás növelése érdekében települési szinten szervezett összefogással segítse a gyermekes családok életének jobbítását, a helyi munkavállalást, a munka és a magánélet összebékítését, a családok számára nyújtott szolgáltatások jobb minőségét, a közösségi élet fejlesztését és még sok más célt, a helyi igények függvényében. Elsősorban összefogásra, együttműködésre, közös gondolkodásra és szervezésre, nem pedig sok pénzre alapul. Egy város akkor fejlődik, ha élhető, ha szeretik a polgárai. Egy helyi szövetség létrehozásával tevőlegesen részt vehetnénk sorsunk alakításában. Tagjai lehetnek például magánemberek, vállalkozók, szervezetek, intézmények, egyházak. 8 éve egyesületünk, a Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület próbálkozott ezzel, de aki a mozgatórugója volt, másfelé ment és így elsorvadt a kezdeményezés.

Ön mivel tudna hozzájárulni a változásokhoz?

A helyi kapcsolatok megerősítéséhez szívesen használnám a „zöld pénzt". A KÖR vagyis a Közösségi Önsegítő Rendszer ismerős Magyarországon és a világon többfelé. A tagok egymás között árukat és szolgáltatásokat cserélnek, illetve kölcsönöznek pénz felhasználása nélkül. Ez a helyi közösségek gazdasági felvirágozásához, majd a közösségi élet felvirágozásához vezet. Nem utolsósorban a bizalom erősödik, mely annyira kiveszőben van manapság. Pedig tudjuk, hogy még az egészségünkre is hatással van az, hogy mekkora bizalommal és elfogadással élünk.

Mikor és milyen módon kezdett bekapcsolódni a városrész közösségi életébe?

Mivel az egyetemi éveimet nem ebben a városban töltöttem, így 23 éves korom után kezdtem bekapcsolódni a város közösségi életébe. Akkor még főként élvezője voltam a különböző programoknak. Harmadik gyerekünk születésekor 1983 körül egy egyházi házas csoport aktív és kezdeményező tagjai lettünk. A Székesegyházi Plébánia aktív tagjai vagyunk azóta is. Majd 1989-ben megalakítottuk a Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesületet, melynek első elnöke én lettem. Az egyesület először csoportként működött, majd 1994-ben lett bejegyezve. A kezdeti taglétszám 20 család volt, mely egyre inkább bővült. Mostanra 200 család van, a létszám stagnál, vannak új belépők és vannak, akik már nem kívánnak tovább a szervezethez tartozni. Többnyire azok, akinek a gyerekei már

megnőttek, vagy elköltöztek.

Kezdetben csak magunknak szerveztünk programokat, szerettük volna erősíteni az összetartozást. Havonta összejöttünk, kirándultunk, közösen nyaraltunk, megünnepeltük, ami számunkra fontos volt. A leglényegesebb talán, hogy megtanultuk, hogy rajtunk és a családunkon kívül mások is számítanak ránk, s mi is számíthatunk másokra. Ha csak belterjesek maradtunk volna, akkor is sok hozadéka lett volna a tevékenységünknek. Barátságok alakultak és erősödtek meg. Jó hatással voltunk egymásra és a nehéz helyzetben lévőket segítettük jó tanáccsal, munkával, jelenléttel és anyagilag is. Pályázatokat kezdtünk írni, s egyre több lehetőséghez tudtak jutni a családjaink, közösségeink tagjai. Kapcsolati tőkénk is megerősödött, s ha közösen álltunk ki valamiért, valakiért, annak nagyobb hangja volt.

Később a városnak is szerettünk volna megmutatni, hogy kik vagyunk. Egy nyitott családi játszódélutánt szerveztünk a város gyerekei és családjai számára. Főleg tagjaink önkéntes munkájával sok népi játékot, vetélkedőket, családi versenyeket szerveztünk egy vasárnap délután. Kikötöttük, hogy a helyszínen árusok nem lehetnek, szerettük volna, ha nem a vásárlásnak örülnek a családok, hanem megtapasztalják az együtt játszás örömét. Aki játszott, jutalmat kapott, zsetont, amit be lehetett váltani fagyira, csokira. Ez a játszódélután már 20 éve minden évben megvalósul azóta is a városban. A látogatottsága körülbelül 200-250 fő.

Majd az uniós pályázatok kiszélesítették a tevékenységi körünket és a célcsoportot is. Kapcsolatunk a civilekkel, az önkormányzattal és az iskolákkal is egyre bővül, feladataink sokrétűek lettek. Ma már közfoglalkoztatottakat is alkalmazunk és vettünk egy családi házat a Szigeti városrészben, melyet felújítottunk és székházunknak használjuk. Tagjainknak sokféle kedvezményt, tanácsadást, lehetőséget biztosítunk, rendezvényeket szervezünk, melyek többsége nyitott.

Emlékei szerint milyen mértékű közösségi élet jellemezte a városrészt a múltban?

A Szigeti városrész programjai közül az egyetemen a Kutatók Éjszakáját szeretem, illetve néhány előadásra emlékszem, például amikor Papp Miklós lelkészt hívták meg. Ezek nem teremtettek közösséget, de hasznosak és népszerűek voltak.

Megvalósult a városrészben valamilyen környezetszépítő tevékenység, program?

Egyesületünk, a Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület részt vesz 2013-tól az Ökováros-Ökorégió Alapítvány által támogatott fa, illetve virágültetési programban. Családjaink gyerekeikkel jöttek a programra, az ő segítségükkel tettük szebbé környezetünket több alkalommal is. Nem csak a város lett zöldebb, de gyermekeink gondolkodása is. Jó látni utána, hogy hozzájárultunk ahhoz, hogy a környéken jobban érezzék magukat az emberek. Akik ebben a munkában részt vesznek, jobban is vigyáznak a környezetükre később.

Miben látja a helyi közösség aktivitásának titkát/az aktivitás hiányát?

Egy közösség akkor lesz gyarapodó, aktív, ha van egy olyan víziója, célja, ami vonzza a tagokat, s amit azok fontosnak tartanak. Lényeges, hogy ez a megfogalmazott cél mindenki által ismert és érthető legyen, és ne változzon például egy rendszerváltás hatására. Sok múlik azon is, hogy a vezető mennyire karizmatikus és elkötelezett és milyen a vezetői stílusa. Hiszen az sem jó, ha diktatórikus, de az sem, ha nem elég határozott. Csak akkor fog tudni maga mellé állítani embereket, ha teljes meggyőződéssel egyetért a kitűzött céllal és példaadóan tesz is annak megvalósulásáért. Az emberek akkor fogják egy közösségben jól érezni magukat, ha tehetnek érte. Ha valamivel hozzájárultak a működéshez, fejlődéshez, a sajátjuknak tudják a közösséget. Emellett megtapasztalják az önkéntes munka örömét, mely nem a pénztárcánkat gazdagítja, hanem a szívünket, lelkünket. Sajnos ez egyre jobban kezd kiveszni az emberekből, s minél jobban élünk, talán annál kevésbé vagyunk fogékonyak erre.

Ha az emberek megtapasztalják, hogy az egyéni érdek elé a közösségi érdeket helyezni nem veszteség, hanem nyereség, akkor lesznek virágzó közösségek és jobban működő társadalom.

Kerner Barbara

Europe Direct | Baranya Megyei Európai Információs Pont
irodavezető, EU-kommunikációs szakértő, coach és tréner

Mit jelent Önnek pécsinek lenni?

25 éve élek a városban. Egy Pécs melletti településen, Görcsönyben nőttem fel. Nagyon büszke vagyok rá, hogy Pécsett élek. Ide jártam gimnáziumba, itt volt az első lakásom és az első munkahelyem. Itt szereztem meg a második és harmadik diplomámat. Pécsett él a családom és barátaim. Ide járok különböző kulturális rendezvényekre, valamint itt tervezem a jövőmet is, jobb esetben minimum 100 évig. Számtalan emlék köt a városhoz, nagyon büszke vagyok rá, a munkámból kifolyólag is, hiszen egy európai uniós irodát vezetek immáron 16 éve és korábban tanítottam a Pécsi Tudományegyetemen is. A munkám miatt rengeteget járok külföldön, de a szabadidőben is sokat utazom. Mindig elmondom, honnan érkeztem, hogy Magyarországról, Baranya megyéből, Pécsről jöttem, s elmondom azt is, miért nagyon jó itt élni, miért érdemes ide ellátogatni. A legeslegjobb dolog – bárhonnan is jövök haza, a világ bármelyik szegletéből –, amikor lehajtok az M6-osról és meglátom a TV-tornyot, tudom, hogy hazaértem.

Mit jelent számára itt élni, milyen pozitívumai vannak az itteni életnek a Belváros, illetve a Szigeti-városrészek célterületen?

Egyetemvárosban lakom, csupán 2–3 utcát költöztem, miután gyermekem született. Naponta 8–9 órát a munkahelyemen töltök, így nekem komolyan meghatározza a mindennapi életminőségemet a Belváros, illetve a Szigeti-városrész, egyetemváros is. Itt dolgozom, itt lakom, ide jár a lányom iskolába, a páromnak itt a munkahelye. Itt közlekedem, intézem a mindennapi dolgaimat, itt eszem, itt vásárolok, itt járok kulturális eseményekre, különböző intézményekbe és az egyetem is mind az életemet, mind a munkámat komolyan meghatározza.

Egyrészt azt gondolom, hogy Pécs az ideális városméret, amely a számomra tökéletes életminőséget biztosítja. Jártam már olyan méretű városban is, ahol annyian laknak, mint egész Magyarországon, és jártam nagyon szegény országokban, nagyon pici falvakban is. Azt gondolom, hogy a legnagyobb luxust számomra ma az jelenti, hogy körülbelül egy 20–25 percen belül reggel el tudom vinni a lányomat az iskolába, beérek a munkahelyemre, és délután is ugyanez a folyamat, ilyen rövid idő alatt megtehető. Semmi kedvem nem lenne órákat tölteni autóban, s ilyen holtidőkben lenni. Ez az a városméret, amely nekem, a családomnak és a barátaimnak megfelel. Amennyiben el akarok utazni, kisebb vagy nagyobb helyekre, akkor erre minden lehetőségem megvan, hogy megtegyem. Amit nagyon fontosnak tartok, hogy egy ekkora településen az embernek nagyon sok ismerőse van, hiszen ide járt iskolába, itt dolgozik, olyan kiterjedt kapcsolati hálóval rendelkezik, amire sok településen nincs lehetőség. Itt mindent sokkal gyorsabban, sokkal hatékonyabban el lehet intézni, köszönhetően

a különböző kis- és mikroközösségeknek, illetve a kiterjedt kapcsolati hálónak.

Van árnyoldala az itteni életnek?

Kihívásokkal küzd a Belváros és a Szigeti városrészek is. Ami engem leginkább zavar, az az utcákon a tisztaság hiánya. A graffitik, a mocsok. Én kis faluból érkeztem, ott kínos volt, ha valakinek a lakása, háza körüli környezet nem tiszta és rendezett. Én is laktam társasházban, és úgy gondolom, hogy egy társasház a környezetét is rendbe tudja tenni. Nem kell mindent felülről várni, például a városvezetéstől. Ami engem még zavar, az a légszennyezettség, hiszen én közel lakom a 6-os úthoz, és ott nagyon nagy a légszennyezettség. Zavar az utak és a járdák állapota, hiszen közlekedtem babakocsival, közlekedtem autóval és gyalog is. Lenne itt javítanivaló. Ami negatív még, az a közlekedési kultúra. Aki itt él, itt dolgozik, azok közül mindenki tudja, hogy mind a kerékpárosok, mind pedig autósok közül sokan mintha nem ismernék a közlekedés szabályait. Az együttélés, közösségi együttélés egyik alapvető kritériuma, hogy betartjuk a szabályokat. Reggelenként nagyok a dugók, ezen mindenképp változtatnék.

Van olyan, amin változtatna a Belvárosban vagy a Szigeti városrészben?

Reggel a 7:00–8:30 közötti idősávban a Kodály Zoltán utcát és a Hungária utat egyirányúvá tenném, és akkor mindenki nagyon gyorsan odaérne a munkahelyére, mindenki hamar el tudná vinni a gyerekeket az óvodába, iskolába. A rendőrséggel, egyetemmel közösen olyan tájékoztató előadásokat tartani, ahol a biciklivel közlekedőknek (magyarok és külföldiek egyaránt) elmondják, melyek az alapvető KRESZ szabályok, miért kell betartani azokat, hogyan kell parkolni, hogyan kell kulturáltan együtt élni és közlekedni. Úgy gondolom ez az az elsődleges dolog, amibe érdemes beavatkozni, illetve a környezet rendben tartása. Figyeljünk arra, hogy ne legyen szemét, és hívjuk fel a figyelmet, hogy ne graffitizzék össze a házakat és egy tiszta környezetben éljünk.

Van olyan változtatás, amelyhez személyesen tudna hozzájárulni a célterületeken?

Egyrészt, mint szülő, modell tudok lenni a gyermekem, és a többi fiatal számára. Egyre jobban az individualizmus korát éljük, így az egyén érdekei válnak elsődlegessé. Úgy gondolom, hogy rá vagyunk utalva a másokkal való együttműködésre, az együttélésre. Ez az élet velejárója, hisz kisebb nagyobb közösségekben élünk, de az, hogy a mi gyerekeink, a fiatalok, hogy válnak majd egészséges keretek között érdekérvényesítővé, hogy tudnak majd egy közösség életébe jól beilleszkedni, belekapcsolódni, úgy gondolom az nagyon fontos. Fontos az, hogyan lehetnek sikeres, empatikus, másokkal közösen tevékenykedő, közösen dolgozó felnőttek. Ez az őket körülvevő felnőttek, azaz az én és a többi szülő és minden felnőtt feladata.

Másrészt, mint helyi polgár, helyi lakos, és kommunikációs szakértő, humán erőforrás szakértő, coach, részt tudok venni közösségi kezdeményezésekben, részt tudok vállalni kommunikációs szervezős feladatokban. Előadások megszervezésében, programok lebonyolításban rengeteg tapasztala-

tom van és akár önkéntes munkát is vállalok. Ennek még nem igazán van kultúrája Magyarországon, de ha arról van szó, és olyan a cél, olyan a feladat, akkor tudnám vállalni az önkéntes munkát. Akár beszélgetős klubok megszervezését, hiszen azt látom, hogy az idősebb generáció, a nyugdíjasok azok, akik közül nagyon sok az egyedül élő ezekben a városrészekben. A generációk közötti együttműködést, a szolidaritást kicsit elő kellene mozdítani, hogy azok az idős emberek, akik egyedül élnek a lakásukban, akár a családjuk távol él tőlük, másik városban vagy másik országban, és azok a fiatalok, akiknek nincsenek nagyszülőik, vagy egy távoli nagyvárosban élnek, valahogy az együttműködést, megértést, a kölcsönös segítséget, a szolidaritást mutassák egymás iránt. Ilyenekben tudnék gondolkodni.

Személyesen milyen közösségi programokat ismer, milyen programok valósultak meg a lakóhelyén, vagy akár a Belvárosban az elmúlt időszakban?

Mindenekelőtt megemlíteném a pécsi fesztiválokat: a különböző ünnepekhez kapcsolódó rendezvények, legyen akár Advent, augusztus 20., március 15.; a különböző gasztronómiai fesztiválok, akár borhoz, akár ételekhez kapcsolódnak; valamint a különböző zenei események. A Pécs 2010 Kulturális Főváros programok, a Zsolnay Fényfesztivál, a Pécsi Országos Színházi Találkozó, a különböző mozihoz kapcsolódó programok, a Múzeumok Éjszakája, Nyitott Egyetem, ami bár már nincs ebben a városrészben, de régen az egyetemvárosban működött. A Tanuló Fesztivál, vagy legutóbb, amelyen jártam és nagyon megfogott, az a Kerekesszékes Kosárlabda Találkozó, vagy a PTE Egészségtudományi Karán megrendezett Kutyabaj rendezvény. Vannak a felnőtt korosztálynak szolgáló programok, de megtalálhatóak a családoknak, fiataloknak szóló programok is. Úgy gondolom, hogy minden olyan rendezvényen részt vettünk, amely megfelelt az érdeklődésünknek, illetve időnk volt rá.

A városrész mely létesítményei adtak otthont ezeknek a programoknak?

A nagyobb események többnyire a köztereken valósulnak meg, és nagyon örülök, hogy a Pécs 2010 Kulturális Főváros programokat követően ezek az események megújultak, és sokkal inkább alkalmasak ezeknek a programoknak a lebonyolítására, illetve a különböző utcákon, tereken, mozikban, hiszen itt találhatóak a mozik, a színház épületei, a sportcsarnok. Ezek azok a helyszínek, események, ahová mi jártunk.

Mennyire voltak népszerűek ezek a programok?

Sok mindennel le lehet mérni egy rendezvény sikerességét. Ha azt nézzük, hogy mennyien mentek el, az is egy nagyon fontos mérőszám, és amiken mi részt vettünk, azokon mindig sokan voltak. Vannak kulturális események, ahol az ember ugyanazokkal az emberekkel találkozik a színházban, a moziban, különböző kerekasztal beszélgetéseken. Ez azt mutatja, hogy van igény ezekre a programokra, van érdeklődés. Én azt gondolom, hogy azok a visszatérő programok, amelyeket minden évben megszerveznek, sikeres programok, hiszen, ha nem így lenne, akkor nem lenne visszatérő rendezvény, nem lenne újra megrendezve alapvetően. Sikeresnek gondolom ezeket a rendezvényeket.

Kik alkották a programok célközönségét? Nyitottak voltak más városrészek lakói felé is, vagy inkább a helyi lakosság megszólítása volt az elsődleges cél?

Azt gondolom, hogy a nagyobb volumenű rendezvények kvázi mindenkinek szólnak, nem lehet leszűkíteni egy célcsoportra. Vannak olyan városrészek, ahol a munkámból kifolyólag találkozom olyan fiatalokkal, akik például nem jártak még a Belvárosban, a Széchenyi téren, a Sétatéren. Ez valójában ingyenes program, hiszen csak fel kell ülni a buszra, vagy beülni az autóba és bejönni. Legyen arra igényük, hogy megismerkednek nem csak a saját városrészükkel, hanem a történelmi Belvárossal is, eljönnek az egyetemi részre és megismerkednek, meglátják mennyi program van itt, úgyhogy kifejezetten örülök ezeknek a nagyobb rendezvényeknek.

Mi tette vonzóvá a rendezvényeket a lakosság számára?

Minden esetben vonzó, ha ingyenes egy rendezvény. Nem nagyon szeretnek fizetni érte az emberek, pedig e mögött sok idő és munka van. Sokszor nem is értek egyet azzal, hogy minden rendezvény teljesen ingyenes legyen.

Külön kitérnék az étel és italra. Számomra fájó pont, hogy ezeken a fesztiválokon nem látom a baranyai borászokat és nem látom a baranyai és pécsi éttermeket. Számomra elfogadhatatlan, hogy a rendezvényeken nem helyi szolgáltatók vannak. Amennyiben én is dönthetnék, akkor csak Baranya megyei és pécsi gasztronómiai szolgáltatókat, borászokat, vagy a sörfőzdét engedném ide. Úgy gondolom, hogy nekik itt van a helyük, hiszen széles a paletta, emellett minőséget és értéket képviselnek. Számukra is hatalmas megjelenési lehetőség, ezért én őket preferálnám ezekre a rendezvényekre.

Milyen közösségi szerveződések működtek, illetve működnek Pécsen, elsődlegesen a Belváros és Egyetemvárosban?

Amit én látok a munkámból kifolyólag, illetve magánemberként, egyrészt, hogy nagyon aktívak a nyugdíjasok. Úgy gondolom, hogy nekik aktív szerveződéseik vannak. A Civil Közösségek Háza a másik, ahol akár a sport, a kultúra, környezetvédelem, természetjárás, az egészséges életmód, a különböző tudományok, a zene, vagy mondjuk szülők egyesületei vannak, és azt gondolom, hogy ez egy nagyon jó kezdeményezés. Mint magánember, mint szakember, nagyon szeretek a Civil Közösségek Házába járni, valamint nagyon jó az együttműködés velük.

Miben látja a helyi közösségek aktivitásának titkát vagy az aktivitás hiányát?

Egyrészt egy közösség akkor jön létre, ha van közös cél, van közös feladat, legyen ez akár egy pozitív dolog, vagy legyen egy kevésbé pozitív, akár egy egészségügyi probléma. Erre szerveződik egy egyesület. Emellett nagyon fontos a közös értékrend is. Úgy gondolom, hogy enélkül nem alakul ki közösség. Én azt látom, főleg az egyetemvárosban, ahol nagyon sok az albérlő, nagyon sok a külföldi diák, és kevesebb a helyi lakos előfordulhat, hogy nem alakulnak ki spontán helyi közösségek. Az idő nagyon fontos tényező. Nagyon sokat dolgozunk, egyre többet sajnos, egyre több időt töltünk a

munkahelyünkön, utána jön csak a család, bevásárlás, egyéb ügyek. Néha az időfaktor is beleszól abba, hogy miért nincs valakinek ideje erre. Amit említettem, az a generációk közötti szakadék, vagy szolidaritás hiánya, hogy nem találkoznak az emberek. Norvégiában láttam erre egy nagyon jó példát. Idősek otthonába más idősek és fiatalok önkéntes munkát végeznek, illetve azok az idősek, akik bent élnek, és van több éves szakmai tapasztalatuk segítenek a fiataloknak. Azok a fiatalok, akik már tudnak olvasni és használni a különböző elektronikai eszközöket, megtaníthatják erre például az időseket. Nagyon nagy élmény volt látni, hogy mennyire működik az önkéntes munka.

Néha látszik az önkéntesség kultúrájának a hiánya. Ha van közös cél, akkor tényleg megmozdul egy közös település, vagy egy településrész, hogy igen, ezt be kell vinni a mindennapokba, hogy akkor rászánok egy órát a mindennapokból és elmegyek felolvasni beteg gyerekeknek a szabadidőmben. Vagy rászánok egy órát a napomból, hogy rendbe teszem a környezetemet, vagy a helyi közösséget összeszervezem és rendbe rakjuk a helyi játszóteret. Vannak olyan játszóterek, ahol évek óta nem történt meg ez a felújítás, és mindig várunk erre a csodára. Nem kell várni, azt kell mondani a városnak, hogy itt az idő, itt a munkám, adjatok szerszámot, festéket és megcsináljuk. Rengeteg jó példát lehet erre látni. Mindig azt mondom a fiataloknak, hogy utazzanak az országon belül, a kontinensen belül, lássanak jó példákat, ezeket jegyezzék meg és hozzák haza, és a saját lakóhelyükön ezeket a jó példákat valósítsák meg. Nem mindig a pénz a lényeg ebben, hanem az, hogy legyen közös cél, legyen közös feladat és legyen egy jövőkép. Ha az életem következő 60 évét itt akarom leélni, és a gyerekemet itt akarom felnevelni, akkor milyen környezetet akarok magamnak.

Az a lényeg, hogy tartozzunk valahová, tartozzunk egy közösséghez, s a társadalom számára hasznos tevékenységet végezzünk, ami nem csak nekem és a családomnak jó, hanem az egész közösségnek. Bízom abban, hogy ez a program is hozzájárulhat ahhoz, hogy akár a felnőttek, akár az idősebbek vagy a fiatalok is majd aktív résztvevői legyenek ezeknek a közösségeknek. Tanuljanak meg alkalmazkodni, elfogadni, hogy nem mindenki egyforma. Tudjanak együttműködni, és cselekedjenek majd a helyi közösségek életén belül.

Dr. Kleisz Teréz

Pécsi Közösségi Alapítvány
alapító tag

Köszönjük, hogy elfogadta felkérésünket. Mit jelent az Ön számára pécsi lakosnak lenni?

Egész életemben pécsi voltam. Szeretem a várost, szeretetteljes kötődésem van hozzá, a lehetőségek ellenére nem kívántam sosem elköltözni. Amikor fiatal szakemberekkel beszélek arról, hogy miért döntenek úgy, hogy elhagyják a várost, akkor a jobb budapesti és külföldi lehetőségeket említik. Én az a generáció vagyok, aki nem igazán hisz az újrakezdésekben más országokban. Sokat voltam külföldön, nyelvi kompetenciáim ezt lehetővé is tették, de láttam, hogy milyen nehéz elfogadottnak lenni egy másik társadalomban. Akármilyen a magyar társadalom, ennek én teljes, autonóm része vagyok. Egy külföldi beágyazódásban is érdekes lehet több identitást együtt alakítani, de a külföldön élő magyarok szinte sosem válnak a határon túli társadalom teljes jogú tagjaivá.

Hogy látja a Szigeti városrész közösségi életét? Milyen programokra, rendezvényekre emlékszik? A városrész mely létesítményei adtak otthont ezeknek a programoknak?

Több, mint húsz éve élek a Szigeti városrészben, átmeneti övezetnek mondanám a városrészt abból a szempontból, hogy sok az albérlő, gyakran változnak a lakók. A városrészhez nem köthető különösebb hagyomány, nem valósulnak meg itt népi szokások, sajátos tevékenységek, ünnepek vagy ezekhez kapcsolódó összejövetelek.

Közösségi aktivitást eredményezett pl. a lakásomhoz közeli játszótér felújítása, ennek keretében a lakosok festették le a játszótéri elemeket, az eszközök biztosítása mellett. Mára már a játszótér fénye megkopott, az egyszeri törekvés lassan tíz éve történt. Ez egy olyan kezdeményezés volt, amely mögött a helyi lakosság önszerveződése állt. Ehhez hasonló akcióprogramokat jelenleg a Mosolymanó Egyesület kertvárosi tevékenységében figyelhetünk meg. A Pécsi Életmód Egyesület rendezvényére emlékszem a Szliven Áruház előtti téren, illetve ugyanezen a helyszínen egy gyereknapra. A 25 emeletes magasház lebontása után, a ház helyén kialakult füves terület lehetőséget adna szabadtéri programok rendezéséhez, május 1-i ünnepséghez, családi napokhoz.

A magasház mint a pécsi identitás része, sok művészt, lakót ihletett meg a lebontásakor. Visszaemlékezések, történetek, művészi alkotások születtek a 25 emeletes bontási munkálatai kapcsán. Az elmúlás jelei tapasztalhatók a Szliven Áruház vonatkozásában is. A közelmúltban a helyi járatú buszon a megálló nevét Szliven Áruházról Plazmaközponttá változtatták, az eddigi név nekem valamit megőrzött a múltból. A bulgáriai Szlivenről mint Pécs testvérvárosáról a pécsiek tudtak, de a mai fiataloknak már nem mond semmit a név. Egy köztér elnevezés, egy emléktábla, egy leírás emléket állítana a Szliven étterem környékén a valamikori partnerkapcsolatnak.

Azt gondolom, a vallási tevékenység az egyik közösségszervező eleme a városrésznek, mert a Pius templomban Dobos László Biblia magyarázati beszélgetéseire sokan járnak, illetve az egyház zenei kapcsolódásában a Pius Templom Kórusa is sok embert megmozgat, mind hallgatóságként, mind kórustagként. A Xavéri Szent Ferenc templom plébánosáról is sokan beszéltek elismerően, áthelyezése előtt jól szervezte a fiatalok közösségi életét.

A volt Alajos utcai közösségi házban és a nagy kertjében nyári táborokat szerveztek, kézműves foglalkozásokat tartottak. Célszerűbb lett volna, ha az önkormányzat nem adja el a közösségi házat, hanem a lakók számára továbbra is nyitva tartja, művelődési ház jellegét erősíti, értékes programokkal tölti meg, mert régen sokan látogatták a ház gyerek-, színjátszó, terápiás és tánccsoportjait, programjait.

A Pécsi Sörgyár nagy rendezvénye a Pécsi Sör Majális minden évben rengeteg embert vonzott a gyárudvarra, ahol több napos rendezvény keretében neves popzenekarok koncertjein szórakozhattak az emberek. A gyárlátogatások mellett ezeken a napokon kinyitották a gyár kapuit, a helyiek beléphettek a sörgyár udvarára, népünnepszerű hangulata volt a rendezvénynek. Újabban nem hallok ezekről.

A célterület központjának nevezett Griffaton-ház köré is szerveződnek művelődők. A házban a Várkonyi Nándor Fiókkönyvtár működik, így a könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevők a könyvtár köré csoportosulnak. A jelenleg folyó felújítási munkák után a megszépült könyvtár bizonyára több olvasót és kultúra iránt érdeklődőt tud vonzani, ha információt kap róla a lakosság. A kulturális intézmények markánsabban menedzselhetnék a programjaikat, szolgáltatásaikat (ha lennének rá erőforrásaik) ezzel magasabb látogatói számot érhetnének el. A helyi újságban lakóterületek oldala vagy más néven összegyűjthetnék a térség kulturális lehetőségeit.

Az egyetem meghatározó szereplője a városrésznek, mert a hallgatók jelenlététől nem érződik a városrész kihaltsága. A fiatal egyetemisták igénybe veszik a szolgáltatásokat, éttermekbe, kávéházba játnak. Az egyetem által szervezett nyitott programok az egyetemi munkavállalók és hallgatók mellett a helyiek számára is elérhetőek. A Botanikus Kert igyekszik a lakosságot megszólítani és a kert látogatására buzdítani. Az egyetem uszodájában a kisgyermekek is sportolhatnak, ezáltal a szülők is a városrész életének szereplőivé válnak. Emellett több bölcsőde, óvoda és iskola is működik a városrészben, többet közülük jelenleg is felújítanak, így a családosoknak sok lehetőségük van az oktatási intézményekben elhelyezni a gyermekeket. A városrész kiszolgálja az itt élők igényeit, bevásárlási és egészségügyi ellátást biztosít.

Az itt élő lakosság erőteljesen kapcsolódik a Belvároshoz. Gyalog rövid időn belül elérhető a városközpont, nem kell tömegközlekedési eszközt igénybe venni, bár a buszközlekedés a Belváros és Uránváros felé is jó.

Kik alkották a programok célközönségét? Nyitottak voltak más városrész lakói felé is, vagy főleg a helyi lakosság megszólítására törekedtek?

2018-ban a Pécsi Közösségi Alapítványnál pályázott és nyert is az Eklekta Egyesület, akik ZICCER elnevezésű projektjükben egy olyan rendezvényt hoztak létre, aminek keretében Kertvárosban és Uránvárosban utcai kosárlabda meccseket szerveztek, az utcai kosárlabda eszközeivel a közösségi tereket újra gondolták. A városrészek közötti vetélkedőben szép sikereket ért el az Eklekta Egyesület. A Miénk a város című vetélkedősorozat újraélesztése a városrészi csapatok aktivizálására adna ismét lehetőséget.

Megvalósult a városrészben valamilyen környezetszépítő tevékenység, program?

A Rókus sétány felújítása volt 2010-ben az utolsó környezetszépítő beruházás a városrészben. A sétány új burkolatot és közvilágítást kapott, aminek a lakók nagyon örülnek. A fiatal fák ültetése és a játszótér környékének zöldítése még várat magára. Ebben a tevékenységben a TreeMission Klíma- és Környezetvédő Innovációs Egyesület nagy segítségünkre lehetne a császárfa ültetésével. A légszennyezettség a városban magas, nincsenek parkjaink, faültetési akcióink. A pécsiséget összehozó és széppé tevő program lehetne a zöldítés. Az önszerveződő csoportokat segíteni kell, cselekvő erő lenne, mert az embereket bántja, ha a városi környezetük nem eléggé zöld és élő, hiányoznak az illatos virágok, a fák.

Sok a kutyatartó a környéken, akiknek a sétáltatási, futtatási lehetőségeik nem megoldottak. A tisztaság fenntartását segíteni kellene lebomló csomagolóanyagok felkínálásával vagy lokális kutyafuttató kialakításával. A Rókus utcai bekerített játszótér fém elemei elhasználódtak, festést vagy faelemekre történő cserét igényelne a játszótér. A homokozót a gyerekek már nem használhatnák, mert a nagy fák elzárják a napfényt a homokozó fölött, s úgy tudom, a napnak szerepe van homok egészséges minőségének megtartásában. A helyi szülői kör bizonyára mozgósítható lehetne, hogy a gyermekeik biztonsága érdekében a játszótereket megszépítsék. A felnőttek mozgásáról pedig, a tüskésréti felnőtt játszótéri elemekhez hasonló, szabadtéri sportolási eszközök gondoskodhatnának, ilyen típusú – felnőtteket célzó – outdoor eszközökre több helyen lenne szükség a városban.

A helyi lakosság ismeretségi körének növekedéséhez, mélyüléséhez nagyon jól szolgálna a szomszédünnephez történő csatlakozás. Ebben a városrészben a Pécsi Közösségi Alapítvány szomszédsági ünnepek megrendezésére irányuló felhívásaira az elmúlt két évben nem aktivizálódnak a helyi lakosok. A kommunikációs rendszerbe a lakásszövetkezeteket, társasházkezelőket érdemes lenne bevonni, mert ők ismerik a helyi lakókat, és a segítségükkel megszervezhető lehetne egy-egy utca vagy társasház szomszédünnep rendezvénye. Valamennyire ők látják, hogy melyik lakók aktívak a helyi környezet tekintetében, milyen igények merülnek fel, milyen lehetőségekkel lehet élni. A lakhatás, az épület, az energia, a zöld környezet, a parkolás és a szolgáltatások ügyei hatékonyabban megszólítják az embereket.

Milyen céllal jött létre az Alapítvány? Kérem mutassa be a Pécsi Közösségi Alapítvány munkáját!

A civil szervezet három éve alakult, célja a helyi forrásokat teremtő, gyűjtő, bővítő tevékenység. A helyi csoportokban felmerülő új igények, közösségi erőfeszítéseket igényló ügyek megvalósításához gyűjt helyi anyagi forrásokat az alapítvány. Az alapítvány jelenleg jelentőséget tulajdonít az akadálymentes(ebb) Pécs felé való törekvésnek. Domboldali vidéken élő város vagyunk, ahol az akadálymentesítésre az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Pécsett sok a 4 emeletes ház, amelyekben nincsen lift, az idős és beteges, korlátozott mozgású embereknek azonban nehéz az emeletekre lépcsőn felmenni, terheket cipelni. Csak a 10 emeletes panelházakban és a 7 emeletes uránvárosi tömbökben lehet liftet használni. Egyik partnerünk, a People First Egyesület feltérképezi, hogy milyen lehetőségei vannak a fogyatékkal is teljes életet élni kívánó embertársainknak a városban. Hat csapat indult és 2019 végére tárja fel, hogy az akadálymentesség, s akár nyomában az akadálymentes turizmus milyen mértékben valósul meg Pécsett. Sok 2019-ben épült ház, létesítmény esetében is azt tapasztaljuk, hogy még mindig komoly probléma az akadálymentesítés, pedig jogszabályi kötelezettség is van e tekintetben. Vannak azonban építészek, akik elkötelezettek a téma irányában, például a PTE Műszaki és Informatikai Karán működő Szolidáris Építészet Kutatócsoport.

Miben látja a helyi közösség aktivitásának titkát vagy az aktivitás hiányát?

A cselekvés és a felelősségvállalás kettősége sok ember számára nehéz. A gyerekek felnevelésében folyamatosan ébren kell tartani azt a gondolatot, hogy bárki képes hozzátenni valami érdemlegeset a saját környezetéhez, olyat, aminek értelme van. Úgy látom, a gyerekek nagyon fogékonyak az ökológiai kérdések iránt. Érdeklődnek, figyelnek a környezetükre. A természetvédelem nem is lokális közügy, hanem az egész emberiség közügye. A felelősségvállalás irányába kell nevelni a gyermekeket, kis lépésekben, hosszú távra tervezve kell megalapozni a közösségben való gondolkodásukat.

Az összefogás érzésének ki kell alakulnia az emberekben, hogy érdemes közösen tervezni, megvalósítani. A kollektív erő, cselekedet és felelősség érzését nehéz megteremteni az individualizmus korában. A kihívás az, hogy az önzés ellenére hogyan lehet megértetni a közjó, a közügy jelentőségét. A kulturális nevelés, bármelyik műfajban, annak morális kérdéseivel nagyon sokat segíthetne a közügyek és magánügyek közötti egyensúly, harmónia kialakításában.

Azt tapasztalom, hogy a nyugdíjba menetel utáni első 5 évben, amikor az új életforma még nem alakult ki és van az embereknek kapacitása, akkor ezek a fiatal nyugdíjasok szívesebben önkénteskednek. Ha az önkéntes szervezetek organizációs kapacitása nagyobb lenne és az intézményeket is ösztönöznék az önkéntesek fogadására, akkor hatékonyabban megvalósulna az önkéntes hálózat. A fogadók sem és önkéntesek sem ismerik a lehetőségeket, amellett, hogy nagy adminisztrációs terhet ró a felekre a tevékenység dokumentálása.

Ha lehetősége lenne rá, akár anyagi tekintetben is, akkor min változtatna és hogyan?

Azért lettem a Pécsi Közösségi Alapítvány alapító tagja, amikor az alapítványi szerveződés elkezdődött, mert hanyatlónak láttam a város életét. Pécs sok fiatal számára nem perspektíva a jövőre nézve. Gazdaságilag a város nem tud dinamikus, új típusú kreatív kulturális ágazatokat felmutatni, az emberek nem kapnak teret és forrásokat az elképzeléseik megvalósításához. Az elmúlt időkben a lakosság száma és az egyetemi hallgatói létszámok is csökkentek. Egy bizonyos lépték kell ahhoz, hogy a folyamatok beinduljanak, és a helyi kultúra támogatásának rendszere újra induljon.

Herbert Gábor

Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület
elnök

Köszönjük szépen, hogy elfogadta a felkérést! Mit jelent az Ön számára pécsinek lenni? Mit jelent Önnek a pécsiség?

Pécsett születtem, itt végeztem a tanulmányaimat, itt dolgozom, itt élem a mindennapjaimat. Az, hogy pécsi vagyok egyrészt azt jelenti, hogy nagyon sokan vagyunk, akik ismerjük egymást, van körülöttem egy olyan ismerősi háló, amelyik valamilyen módon megtart. Itt élnek a testvéreim is, tehát ha úgy tetszik, kötődöm a személyeken keresztül a városhoz.

Más részről a pécsiségben szerintem abszolút pozitív, s ezáltal vonzó is számomra a természeti környezet, amelyben a város elterül, illetve az építészeti örökség, amellyel bír. Összességében úgy gondolom, hogy a tárgyi környezet is egy jó környezet, szívesen élek itt.

Mi az, amit megőrzendőnek, értékesnek tart a Szigeti városrészben?

A városrészben vannak régi épületek és régi hangulatú részek, s vannak egészen új dolgok is. Azon közösségi terek megőrzését látom célszerűnek, amelyek lehetőséget biztosítanak az emberek számára a találkozásra, beszélgetésre, közös időtöltésre. Nagyon szép dolog, hogy a városunkban van 1-2 jól felszerelt, mindenféle szabványnak megfelelő játszótér, de jó lenne, ha városszerte több ilyen találkozási pont létezne. Az én személyes kötődéseim is (gyermekkoromat tekintve) jórészt a házunk előtti és mögötti játszóterekről jönnek. Ezek a kapcsolatok a mai világban kicsit nehezebben alakulnak ki, ugyanis sok esetben messzire kell menni, hogy egy szép, új játszóteret találjon az ember.

Közösségi terek tekintetében nekünk, mint nagycsaládosoknak szívünkhöz közel áll a Köztársaság tér. Ennek egyik oka a tér földrajzi elhelyezkedéséből fakad (közel helyezkedik el a székházunkhoz), a másik pedig azon lehetőségből, hogy e hely egyszerre több korosztály megszólítására is alkalmas. Ehhez hasonló, bár kicsit eldugottabb az Apponyi téren elhelyezkedő közösségi tér. A területnek az előbbihez hasonlóan szintén megvan az a jó tulajdonsága, hogy mind a gyermekeknek, mind a felnőttek számára lehetőséget biztosít a közös időtöltésre. Ezek mellett, úgy gondolom, talán a Xavér templom környékén vannak még kiaknázható erőforrások.

Az egyetem felújítása során, ha a külső kerítés elbontásra kerülne, ott egy nagyon szép nagy, zöld park lehetne. A kérdés csak az, hogy azt mennyire fogják elfoglalni az egyetemisták, s mennyire marad benne hely a város lakóinak. Ezeken kívül más területet nem tudok a városrészben, ami alkalmas lehet közösségi térnek.

Mi ösztönözte Önt arra, hogy bekapcsolódjon a civil életbe? Mi ösztönözte a társadalmi szerepvállalásra?

A válasz igen logikus: felnőttek a gyerekeim, több szabadidőm lett. A Nagycsaládos Egyesületben rábeszéltek, hogy vállaljam el az elnökséget. Meghánytam - vetettem, s arra jutottam, hogy jut erre időm, miért ne.

Ahogy nőnek a gyerekeim, látom, hogy fontos nekik a közösség. Én már gyerekkorukban is úgy gondoltam, hogy a szülőnek feladata, hogy a saját gyermekének közösséget találjon, mert vélhetően nyugodtabban meri elengedni, hogyha olyan társasággal megy, aki iránt nagyobb a bizalom. Ezt a fajta törekvését a szülőtársaknak szívesen segítem. Igyekszem olyan lehetőségeket teremteni, ahová a gyerekeket bátrabban el lehet engedni.

Tudna kicsit mesélni a Nagycsaládos Egyesületről? Hogyan, mikor alakultak, milyen indíttatás vezeti munkájukat?

Az Egyesület éppen idén 30 éve, hogy megalakult. Tulajdonképpen 10-15 olyan család fogott összse, akiknek gyerekeik voltak, hasonló problémákkal küzdöttek és az értékrendjük is sok tekintetben megegyezett. Ezt két évvel megelőzve jött létre az Országos Nagycsaládos Egyesület, tehát innentől kezdve már megvolt a példa és a minta, hogy ezt a nagyon laza szerveződést hogyan lehet egy kicsit komolyabb alapokra helyezni. Ezt követően azáltal, hogy ez a 15 család szimpatikusan működött és tartalmas rendezvényeket szervezett, vonzotta magához azokat a családokat, akik három, vagy annál több gyermeket neveltek és volt kedvük közös programokban részt venni.

5 éve tevékenykedünk a Szigeti városrészben, akkor sikerült szert tennünk a Szabó József utcai székházunkra. Korábban a Csontvári utcában működött az Egyesület a Püspökség jóvoltából. Mióta itt vagyunk, igyekszünk kihasználni a területi környezet által nyújtotta új, a korábbitól eltérő lehetőségeket. Azt látjuk, hogy az elmúlt 30 év alatt sokat fejlődött ez az Egyesület, ha nem is a taglétszámában, de a rendezvényei tekintetében, az összetartó erejében egészen biztosan.

Mely rendezvényekre emlékszik vissza szívesen?

A rendezvényeink egy része a tagjainknak szól, de nagyon sok olyan eseményünk is van, akár gondolok itt a korábban a város napjához kapcsolódó játszódélutánunkra, ami a városnak, a város gyerekeinek szól. Mi, egyesületi tagok szervezzük ezeket, nyilván a saját tagjainknak is, de aki arra jár és be szeretne kapcsolódni, szíves örömest látjuk. Nagyon régóta van adventi gyertyagyújtásunk is. Ez alapvetően a saját nagycsaládjainknak szól, így az év végén még egyszer összejövünk, beszélgetünk. Amióta megvan a székházunk, minden májusban szervezünk egy ünnepséget a gyereknap, anyák napja, majális alkalmából, s egyben annak örömére is, hogy be tudtunk költözni a székházunkba. Erre az ünnepre mindig meg szoktuk hívni az utcában és a környéken élő családokat is, hogy ünnepeljenek velünk, ha már egyszer elviselik azt, hogy néha kicsit zajosak vagyunk.

Mit tapasztal, az emberek mennyire megszólíthatók, mennyire vágynak a közösségbe?

Úgy gondolom, hogy az emberek nagyon nehezen megszólíthatók. Két típusú embert tudok elkülöníteni. Az egyik, aki tudatosan keresi a magáéhoz hasonló értékrendet képviselő emberek társaságát. Ő keresi a közösséget, s nem a területhez kötődik, hanem inkább a személyekhez, akik a közösséget alkotják. A másik típusú azt gondolom, talán közösségi rendezvényekkel szólítható meg, először a rendezvény az, ami segíti őt, hogy valamilyen közössége kialakuljon, integrálódjon valamilyen közösségbe.

Mit gondol, Önök mi által tudták/tudják megszólítani az embereket, mi az, ami vonzóvá teszi a rendezvényeiket a kívülállók számára?

Én azt látom, hogy ezek az összejövetelek általában derűs, jó kedélyű rendezvények, ahol sok gyerek fordul meg. Úgy gondolom, hogy a gyerekek jelenléte mindig figyelemfelkeltő. Nagyon sok esetben, ha mással nem, de kíváncsisággal tölti el a másik embert, hogy mi történik itt, ahol ennyi gyerek van. Odajönnek, megnézik, hogy mi folyik itt. Ettől függetlenül viszont nehéz megszólítani az embereket.

Ha változtathatna valamit a városrészben, mi lenne az?

Visszautalva a fent már elmondottakra, itt is felvethetném azt a problémát, hogy a városrészben meglehetősen kevés közösségi tér létesült, ugyanakkor a közösségeket alapvetően nem a terek szervezik. Saját tapasztalatomból kiindulva úgy gondolom, hogy a közösségek valamely közös értékrend alapján jönnek létre, az csak másodlagos, hogy ez hol találja meg a helyét. Nézzünk egy példát: biztos vannak olyanok, akik a város minden zegzugában vasútmodellezéssel foglalkoznak, s csak ezért jönnek össze. Hasonló megfontolásból van Horgász Egyesület, Nagycsaládos Egyesület stb. Ezek mindegyike szellemi dolgok köré, elképzelések, értékrendek köré szerveződik. Ha van egy környezet, ahol ez működhet, az lesz a második kérdés. Úgy gondolom, hogy először az lenne fontos, hogy olyan témakörök kerüljenek kitalálásra, amik köré lehet szervezni az embereket, ami érdekli a városlakókat, s utána biztos vagyok benne, hogy tudunk találni olyan helyszíneket, melyek szívesen befogadják a kezdeményezéseket.

Az emberek másik csoportja a rendezvények alkalmával tud egy közösség tagjává válni. Ebben az esetben azt mondom, hogy a rendezvények helyszíneit kell fejleszteni, hogy könnyebb legyen ilyen városi összejöveteleket megtartani. Ez utóbbi közösségépítő erejéről nem vagyok nagyon meggyőződve.

Mit gondol, Ön miként tudna hozzájárulni a közösségi élet fejlődéséhez?

A Nagycsaládos Egyesületen keresztül igyekszem hozzájárulni.

Azt gondoljuk, hogy hivatásunk reklámozni azt, hogy nagycsaládban élni jó, sok gyereket nevelni nem biztos, hogy csak problémát jelent, hiszen rengeteg örömet is ad. A rendezvényeinket pontosan

ezért szervezzük olyan helyekre, ahol mások is be tudnak kapcsolódni, hogy ezáltal próbáljuk azokat, akik számára szimpatikus ez a gondolat, valamilyen módon bevonzani. A házasság világnapjához kötött rendezvényünk pl. ugyan regisztrációhoz kötött, de teljesen nyitott, a héten folyamatosan vannak olyan rendezvényeink, melyek nem csak a saját tagok megszólítását tűzik ki célul, hanem minden városban lakónak szóltak, akit ez a kompakt téma érdekel. Úgy gondolom, a téma köré gyűlnek az emberek, s ha ehhez van egy jó helyszín, az nagy segítség.

Háló Krisztián

Trident Kulturális Szabadidős és Sportegyesület
elnök

Pécsett született, azóta is itt él. Mit jelent Önnek pécsinek lenni?

Az életet magát. Szüleim Vasason éltek a Búzakalász utcában, így én vasasi születésű vagyok. Édesapám akkor éppen a sorkatonai szolgálatát töltötte. Később édesanyámék beköltöztek a pécsi belvárosba a Rákóczi útra, de csak ideiglenesen, mert 1986-ban igényeltek és megkaptak egy frissen épített panellakást Kertvárosban, az Illyés Gyula utcában. 23 évig laktunk itt, így elég sok emlék köt ide. Viszont 2010-től ismét a belvárosba költöztem, ahol jelenleg is lakom. A Köztársaság téri óvodába jártam, általános iskolai tanulmányaimat a Nevelési Központban kezdtem, kalandos módon. Akkoriban az Illyés Gyula úti általános iskola még nem készült el, ezért a Nevelési Központba jártam egy évet, majd három évet az akkor már megépült Illyésben végeztem el. Frissen indult akkoriban a Siklósi úti általános iskolában a 8 osztályos gimnáziumi képzés és a család úgy döntött, hogy érdemes lenne átjelentkezni oda. Volt egy gyengesége a rendszernek, hogy ekkor még nem egy kiforrott oktatási irányról beszélhettünk. Nem az ott tanító tanárok, hanem egy módszertani hiba volt ez, ami idővel pozitív irányba változott. Mivel ez nekem nem vált be, egy különbözeti vizsgával visszatértem a hagyományos rendszerhez. Egy gyerekkori barátom hatására az általános iskolai tanulmányaimat a Testvérvárosok Terei Általános Iskolában fejeztem be.

Atyai nagyszüleim Égervölgyben laktak és nagyanyám a mai napig ott is lakik, így Uránvárost is már fiatalon megismerhettem. Összegezve eléggé kalandos gyermekkorom volt, de a sok iskolának köszönhetően, rengeteg barátra, ismerősre tettem szert és nem mellékesen megismerhettem a várost is. Amikor nyolcadikosként meghallgattam a különböző középiskolák bemutatkozását, a Kodály Zoltán Gimnázium kéttannyelvű tagozata mellett döntöttem. Nem döntöttem rosszul, kiváló tanárokat ismertem meg, magasszintű oktatásban részesültem. Az angol nyelv mellett az olasz nyelvet is elsajátíthattam a gimnáziumi éveim alatt. Mivel az általános iskolában veszítettem egy évet és itt volt egy alapozó nulladik év, ahol az olasz nyelv alapjait tanították meg nekünk, húsz évesen érettségiztem. 2002-ben kezdtem az egyetemet, felvételiztem a jogi karra, egy ponttal csúsztam le. Mivel második helyen a Bölcsészettudományi Kart jelöltem meg, fel is vettek a politológia szakra. Később tudtam meg, hogy fellebbezhettem volna az egy pont miatt, de nem tettem. Az alkotmányjogot a Jogi Kar oktatói tanították, Dr. Petrétei József a jogi kar akkori dékánjának vezetésével. Neki az első vizsgán azonnal ismerős voltam, tőle tudtam meg, hogy azért az egy pontért küzdhettem volna. Általában felvették azokat, akik egy-két pont miatt nem jutottak volna be a karra. Ha már így alakult, két évvel később a történelem szakot is felvettem a politológia mellé. Mivel a pedagógiát nem fejeztem be, így a történelem tanári diploma még várat magára. A tanulmányaim mellett már dolgoztam az egyetemen. Csoporttársaimmal leselejtezett számítógépeket hoztunk működőképes állapotba, és egy teremben azokat rendelkezésére bocsátottuk, azoknak akik nem rendelkeztek saját géppel, így megkönnyítve

nekik a tárgyfelvételt vagy a vizsgára jelentkezés procedúráját. Kicsit később, a kar hallgatói önkormányzatán keresztül kapcsolódtam be jobban a közösségi életbe. Gólyatáborokba jártam, segítve a fiatalok beilleszkedését az egyetemi közegbe. Mivel Pécs számomra a legkedvesebb város, próbáltam ezt az érzést a fiatalokba is táplálni.

A 2007-2008-as tanévet az Erasmus keretein belül, Lengyelországban Poznanban, az Adam Mickiewicz Egyetemen töltöttem. Alapvetően történelmet tanultam, de sok politológus tárgyat vettem fel mellé. Megismerhettem remek szakembereket, mint például Michal Buchowski antropológus, aki a szocializmus korszakának egyik legjobb ismerője. Nála két-három kurzust is tudtam hallgatni. Nagyon szerettem ott lenni, de a vége felé már komoly honvágyam volt, örültem, hogy a Mecsek ismerős lankát járhatom újra.

Mindig törekedtem arra, hogy segítsek a fiatalabb hallgató társaimnak, tanácsokkal láttam el őket, programokat szerveztünk nekik. A mai napig népszerűek az úgynevezett „kocsmatúrák", ahol egy tematikus útvonalat követve, bejárjuk Pécs város híresebb borozóit, sörözőit. Az italozás mellett fontos szerepet kapott Pécs városának megismerése. Mire végeztünk, az ifjú egyetemisták kellőképpen megismerték a fontosabb helyeket, nevezetességeket, így számukra a város már nem tűnt olyan idegennek. Ezáltal azok, akik nem Pécsett éltek, betekintést kaptak, hogy milyen is a „pécsiség", mit jelent pécsinek lenni, mit jelent az, hogy elmész a Virág Cukrászdába, a Mecsek Cukrászdába vagy a Magdába, találkozol a Ló farka alatt, felraksz egy lakatot a Lakatfalra. Aki Pécsett született, ez természetes, aki belecsöppent ebbe a közegbe, annak elsőre idegennek tűnhet. Így könnyebb a beilleszkedés. Figyeltünk arra is, hogy ne csak a történelmi belvárosban mozogjunk, hanem látogassuk meg azokat a területeket is, ahová egyébként nem mennének az egyetemista fiatalok. Ilyen a Kertváros vagy Meszes, de említhetem Patacsot is. Ha ezeken a területeken találnak albérletet, akkor természetesen ismerik, máskülönben biztos, hogy nem járnak arra. Pedig ezeken a részeken is van mit megnézni. Kertvárosban ma már nincs, de akkor még ott volt a FEMA leégett épülete és el tudtuk mondani, hogy Magyarország első legnagyobb autós bevásárlóközpontja volt ez. De ott van a református közösségnek egy nagyon szép temploma, vagy a régi kertváros, ami kontrasztban van az új paneles városrésszel. Természetesen itt is találunk olyan kultikus vendéglátóhelyeket, mint a Gömböc vagy a Diana Étterem. Ezek nem a Világörökség részei, nem feltétlenül vagyunk büszkék ezekre a helyekre, de mégis Pécshez tartoznak. A cél az volt, hogy ha végeztek az egyetemen és máshol folytatnák az életüket, akkor is egy teljesebb Pécs képpel menjenek tovább. Érezzék át ők is, hogy mennyit jelentett akár az urán, akár a szénbányászat Pécsnek, hiszen ezáltal épült fel Uránváros, vagy a Meszesi, Pécsbányai városrész.

Eltöltöttem öt évet a Pécsi Tudományegyetem felvételi kampányában, amire nagyon büszke vagyok. Ez szorosan kapcsolódott az előzőekben már említett folyamatokhoz, hiszen itt is a fiatalok megszólítása volt a cél. Sorra jártuk azokat a középiskolákat, ahonnan az egyetem hallgatókat remélhetett és egy kitelepülés keretében népszerűsítettük. Elsősorban Dél-Dunántúli, de megfordultunk Nyugat-Magyarországi iskolákban is. Kalocsa, Baja, Szekszárd, vagy akár Székesfehérvár, hogy néhányat em-

lítsek a városok közül. Nagyon szép időszaka volt ez az életemnek, szerettem ezzel foglalkozni. Interaktív játékok segítségével próbáltuk felkelteni az érdeklődésüket, majd tájékoztatást kaptak a felmerülő kérdéseikre a képzésekkel kapcsolatban. Sok tehetséges fiatalt ismerhettem meg, akik talán nekem köszönhetően is, a Pécsi Tudományegyetemet választották a továbbtanulás szempontjából.

Nem várt visszajelzéseket is kaptam, amik miatt később kicsit át is értékeltem ezt a munkát. Az egyik Pécsi Egyetemi Napok során egy fiatalember jött oda hozzám, akit sajnos nem ismertem meg, így elmesélte a történetét. Középiskola látogatás során ajánlottam neki a Közgazdaságtudományi Kar angol nyelvű gazdálkodás és menedzsment képzését, mert jó volt angol nyelvből és érdekelte a közgazdaságtudomány. Szimpatikus voltam neki, felvételizett a PTE-re, felvették és itt is végzett, ráadásul jó eredménnyel. Felvette egy multinacionális cég dolgozni és nagyon jó alakult az élete, amit meg szeretett volna köszönni nekem. Amíg dolgoztam a felvételi kampányban nem is gondoltam, hogy emberek életét is befolyásolom és egy adott életpályára állítom őket. Emberek élete dőlt el azzal, hogy képviseltem egy szemléletet és nem csupán egy intézményt.

Sokukkal tartottam a kapcsolatot a továbbiakban is, akár személyesen, akár a közösségi média terjedésével különböző internetes oldalakon. Ha segítségre volt szükségük tanulmányi ügyekben, vagy egyéb más adminisztrációs, ügyviteli, ügyintézési kérdésekben, akkor segítettem nekik, vagy csak egyszerűen nyomon követtem a sorsukat.

Ehhez a tevékenységemhez szorosan kapcsolódott, amikor bekapcsolódtam 2010-ben a Bölcsészettudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának munkájába. Alapvetően miután nyelveket is beszélek és nemzetközi kapcsolataim is vannak, a külügyi referens pozíció lett az enyém. Ez akkoriban még kicsit gyerekcipőben járt, de igyekeztem eredményeket felmutatni. A munkaidőm teljes részét ez a tevékenység ugyanakkor nem töltötte ki és miután egy jól működő operatív csapatunk volt, így besegítettem másoknak is, akár rendezvényszervezésről, akár postázásról volt szó. Sokat mozogtam itt is diákok között. Ahogy a Központi Hallgatói Szolgáltató Irodában végzett munkám sem csak a felvételi kampányt jelentette, hanem hozzám tartozott az úgynevezett Zöld Alma program menedzselése is. Ez egy egészségmegőrző program volt, mely során sok partnert és még több diákot tudtunk bevonni különböző mozgásformákra, mint például zumba, spinracing vagy alakformáló aerobik.

Egyetemi karrierem záróakkordja az Erasmus iroda volt, ahol különböző adminisztrációs munkák mellett az Erasmus programot népszerűsítő roadshow rendezvényeit sem hagytam ki, hiszen itt is diákok között lehettem és hasznos információkkal tudtam ellátni őket egy olyan programról, ami jelentősen tágítja az emberek világképét és lehetőségeit.

2012-ben megszereztem az első diplomám, így megszűnt a hallgatói jogviszonyom és úgynevezett „diákmunka szerződéssel” már nem tudtak foglalkoztatni, ezért évek sikeres munkája után megváltak tőlem.

Több kérdés fogalmazódott meg még, az első a modellezés. Mesélne erről?

Két gyerekkori szerelmem van, az egyik a modellezés. Ez az egész onnan indult, hogy mindig rajongtam mindenért, aminek kettő vagy annál több kereke van, bármiből. Lehetett ez egy Pannónia motorkerékpár, vagy egy 424-es gőzmozdony. Sok időt töltöttem még a vasútállomáson is, bámulva az ott közlekedő szerelvényeket. Nagyon széles spektrumot fedett le ez az érdeklődés.

Elég gyorsan megfogalmazódott bennem annak az igénye is, hogy reprodukáljam valamilyen formában azt, ami a világban van és az utcán látom. Ez lehetett egy környezet vagy akár csak egy adott modell. Kisgyerekkoromban nagyon sok Matchboxom volt, amiket már fabrikáltam, aztán 1991-92 környékén jöttek az első modellek. Ekkor az 1:43-as méretarány mellet döntöttem. Gyűjteményemben döntően közúti járművek, vagyis személyautók, kisárusszállítók, teherautók, buszok voltak.

Közben építettem néhány diorámát is: autószalon, autószerviz, családi ház, buszmegálló. Ez utóbbiak voltak azok, amik végül a méretarányváltáshoz vezettek. Ekkoriban egy 2,5 szobás panellakásban laktam szüleimmel, ahol igaz, hogy nem volt a kis szobám elég, de az gyorsan kiderült, hogy az 1:43-as méretarányú diorámák nagy helyet foglalnak. Ekkoriban ráadásul még az itthon elérhető kínálat is elég szűkös volt.

Ezért 2000-2001 környékén kezdtem gondolkozni egy jelentős váltáson és jött a nagy döntés, hogy átállok kisebb méretaránya, mely a H0 néven ismert, 1:87 léptékű vasútmodell méretarány lett. 2001-ben megvettem a Plazában akkor még működő játékboltban egy Rietze gyártmányú kék Ford Transit kisbuszt, ami azóta is megvan és már kétszer is javítgattam kicsit rajta. Azóta is ez a méretarány az, amivel foglalkozom. Vannak olyan gyűjtők, akik bizonyos márkák járműveit gyűjtik, vagy egy témára fűzik fel a gyűjteményüket, nekem a méretarány a meghatározó. 1:87-ben a Harley Davidson choppertől, közúti járműveken, légi járműveken, vasúti eszközökön és hajókon át a Ropa cukorrépa betakarító gépig bezárólag óvatos becslés szerint is legalább 3500 darabos gyűjteményem van. Különleges értékét az adja, hogy ezeket a többnyire készen vett modelleket szétszedem és feljavítom. Ez azt jelenti, hogy kidekorálom, festem a fülkebelsőket, ahogy a modellek külső részén is elvégzek akár jelentős átépítéseket, módosításokat, festéseket is. Koszolom a modellek egy részét pasztellkréta porral, vagy festékkel.

Diorámáim is rendszerben készülnek, a távlati terv egy terepasztal létrehozása. Erre egyelőre sajnos nincs realitás, mert albérletben lakom.

Csak a példa kedvéért, hogy az elvégzett feljavításokban mennyi érték jelenik meg: egyszer lemértem, hogy egy városi busz teljes belső berendezése, ami magában foglalja az ülések, festését/ dekorálását, korlátok hajtogatását/behelyezését, belső burkolatok kialakítását nagyjából 10-12 munkaóra van.

De természetesen nem ez számít, hanem az öröm, amit ad. Van egy oldalam, egyelőre az egyik közösségi oldalon Világom 1:87 méretarányban névvel, ugyanis fontos célom, hogy ez a hobbi ne csak öncélú legyen, hanem eljusson olyanokhoz, akiket ez érdekelhet. Szeretném ezt az oldalt is felfuttatni, ahogy az internetes megjelenést is továbbfejleszteni, illetve a teljes gyűjtemény bemutathatóságát is biztosítani valamilyen úton-módon. Nagyon szeretném, ha ez a gyűjtemény akkor is fennmaradna és megcsodálható lenne, amikor én már nem leszek, hiszen akármilyen sok munka, szeretet és gondoskodás meg önkifejezés van benne, de ez akkor is a közösségnek is szóló dolog.

Honnan jött a Terence Hillt is felvonultató reklámszereplés?

A másik nagy gyerekkori szerelmem az írott és mozgóképes kultúra. Rengeteg könyvem van otthon és nagyon szeretek olvasni. A másik része pedig a filmek és a zene. A filmeken belül is a gyűjtőnéven összefoglalható Bud Spencer, Terence Hill filmek. Testalkatom mindig közel állt Carlo Pedersolihoz, a vízilabda és a filmművészet egyik zsenijéhez, aki már nincs közöttünk, de legalább évtizedekig ugyanazt a sárgolyót taposhattuk. Életem jelentős részei voltak ők és a filmjeik. Bud Spencerrel sajnos már nem sikerült találkozni, de Terence Hillel igen. Ez a találkozás egy Guido és Maurizio de Angelis (akik olasz zeneszerző páros és legnagyobb sikereik jelentős része a Bud Spencer, Terence Hill filmekhez köthető) koncertnek köszönhetően jött létre. A koncerthez kapcsolódóan megvalósult egy jótékonyági árverés, melynek tárgya egy olyan piros színű és sárga tetős Buggy volt, mint amilyen a Különben dühbe jövünk című filmben szerepelt és amelynek teljes bevételét a Heim Pál kórház kapta meg. Ennek az árverésnek a támogatására megkérték Terence Hillt és Kabir Bedit a Sandokan című filmsorozat egykori főszereplőjét és Terence Hill főszereplésével készült egy népszerűsítő reklám is, melyhez további ehhez az univerzumhoz köthető személyeket is kerestek. Ekkor kerültem én is képbe. Az egyik közösségi oldalon van egy nagyszámú és igen aktív rajongói közösség, akik minden nyáron szerveznek rajongói fesztiválokat. Erre a rendezvényre szerencsére többször is sikerült eljutnom, így jó kapcsolatba kerültem a társasággal. A reklámfilmet forgató csapat ezen a közösségen keresztül talált meg és kért fel a reklámszereplésre. Életem egy nagy álma valósulhatott meg így a személyes találkozó lévén és egy jó ügyet is szolgálhattam.

Nem ez volt az egyetlen reklámszereplés, ugye?

Valóban, pár évvel ezelőtt indított a Pécsi Sörfőzde egy új kampányt a Szalon sör népszerűsítésére, a Sör az sör néven. Ebben a kampányban a Kocsma nevű epizódban kaptam szerepet. Régi egyetemi ismerősöm Sztanó Csaba készítette a kampány reklámfilmjeit és ő kért fel a szereplésre. Amire azonnal igent is mondtam, hiszen a Szalon sör mindig nagy kedvencem volt, Édesapám dolgozott is gyerekkoromban a Sörgyárban, így tényleg hosszú a kapcsolatom a Szalon sörrel. Óriási megtiszteltetésnek éreztem, hogy a szívemhez legközelebb eső város sörfőzdéjének termékét népszerűsíthettem. Ezek az „apróságok” mind hozzájárulnak az ember pécsiségéhez és ahhoz, hogy ezer szállal kötődjön a városához, mely így igazából az otthonává is válik.

Pécs kulturális életének fontos szegmense volt a Rockmaraton fesztivál, melyhez szintén erős szálak kötik.

Egy újabb hosszú kapcsolat az életemben a Rockmaraton. 2001, azaz mióta Pécsett volt a fesztivál azóta minden évben kijártam hosszabb-rövidebb időre. A rock-metál műfaj is nagyon közel áll a szívemhez és nagyon szeretem a fesztivál családias közegét is. A régi baráti társaságokat, akikkel abban az egy hétben minden évben találkozunk. 2008-ban változott a kapcsolatom a fesztivállal, mert akkor vette át Varga Zoltán a főszervezést és Bokor Zoltán, valamint Schmidt Attila az építést, üzemeltetést, bontást. Utóbbiakkal ekkoriban együtt dolgoztam a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának klubjában, a Szenes klubban és így bekerültem a fesztivál lebonyolítását végző csapatba is. Először, mint csomagátvizsgáló, majd, amikor felfedezték egyéb képességeim is pár év múlva, akkor előléptettek és azóta a jegypénztár csapatát erősítem.

Utolsó kérdésem, ami egyben talán a legizgalmasabb is. Annyi aspektusból látja Pécset, a zene, a kultúra, az irodalom és amik eddig még előkerültek. Hogy látja Pécs jövőjét? Ha meglenne a lehetősége és Önön múlna, mit tenne?

Amennyiben rajtam múlna, akkor akármennyire is furcsán hangzik ez, nem a kulturális életet fejlesztenék első körben, ugyanis a pénz és a fenntarthatóság kérdését sajnos nem lehet kihagyni ebből a kérdéskörből. Amit a legnagyobb problémának látok, hogy nincs egy vagy két olyan nagy foglalkoztató, aki vagy akik legalább két- háromezer fő számára munkát tudnak adni. Betanított munkások, úgynevezett szalagmunkások, de ugyanakkor szakmunkások, például gépészmérnökök számára is. Amennyiben ez megvalósulna, akkor lenne egy olyan közeg, ami fent tud tartani egy szolgáltató szektort. Nem azt látnánk, hogy bezárnak a kocsmák, éttermek, szórakozóhelyek, hanem éppen ellenkezőleg. A szolgáltató szektor felvirágzása pedig nagyon sok pozitív hozadékkal járna.

Amikor ugyanis egy kocsma üzemeltetőjének nem azon kell gondolkodnia, hogy hogyan fogja kitermelni a bérleti díjat és az egy szem pultosa (illetve a pár napra őt helyettesítő) bérét, valamint a bérleti díjat és rezsi költségeket, akkor tud másra is költeni. Például, ha hall egy tehetséges utcazenészt játszani, azt tudja neki mondani, hogy pénteken este menjen el pár órát játszani, mondjuk tízezer forintért. Vagy meg tud hívni feltörekvő zenekarokat esténként játszani.

De, hogy ne csak a zenei oldalról beszéljünk, fel tudok hozni példának egy kávézót is, aminek a tulajdonosa, amennyiben jól megy az üzlet, azt tudja mondani egy író-olvasó találkozó szervezőinek, hogy „gyertek a kávézómba nyugodtan, nem kérek terembérleti díjat sem, elég lesz a vendégek fogyasztása is”. Mert nincs rákényszerítve, hogy minden bevételi lehetőséget megfogjon. Tovább menve egy kávézó, vagy egyéb más hely üzemeltetője/tulajdonosa egy prosperáló időszakban inkább teret tud adni például tehetséges képzőművészek rajzainak, festményeinek, kisplasztikáinak is.

Ugyanakkor természetesen nagyon örülök annak is, hogy vannak olyan civil szervezetek, kezdeményezések, amelyek ezt a hiányosságot megpróbálják kiváltani, hiszen a város kulturális élete szeren-

csére már most is hihetetlenül gazdag. Amennyiben a zenei életet nézzük gondoljunk csak arra, hogy milyen gyakran emlegetik Pécset a „magyar Liverpoolként” hiszen számos azóta jelentős országos karriert befutott zenekar indult Pécsről. Természetesen nem csak a zenei élet jelentős, de ezzel találkoznak talán leggyakrabban az emberek. Jelentős ugyanakkor a színházi élet, ahol a Pécsi Országos Színházi Találkozó a város nívós és fontos rendezvénye. De említhetném a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karát, vagy városunk híres képzőművészeit, építészeit is.

Egy zseniális és pezsgő kulturális közeg van itt, amit nagyon nem szabadna hagyni elveszni és nem feltétlenül úgy, hogy pénzt kell belerakni, vagy rá kell bízni a civil szervezetekre, mert nekik is szűkösek a lehetőségeik. Hanem az emberek számára kell megteremteni a lehetőséget, hogy éljenek ezzel a kulturális élettel. A kultúra fogyasztása ugyanis nem csak fejben dől el, hanem pénztárcában is. Ha valakinek végig kell gondolnia, hogy adott hónap 20-án elmenjen-e egy koncertre, ahol 2000 Forint a belépő, vagy 30-án még tudjon venni valamit a kisboltban a gyerekének, akkor az nem valódi döntési helyzet, hiszen egyértelmű, hogy mit fog választani. Ebben a közegben tehát nem is várhatunk semmilyen pozitív változást, amíg nem adunk rá lehetőséget. Ahogy említettem vannak kezdeményezések és szervezetek, akik próbálják menteni a menthetőt, de ez önmagában kevés.

Szóval, ha valaki azt mondaná mondjuk, hogy itt van 10 milliárd Forint, kezdjél vele valamit, abból biztosan olyan céget alapítanék vagy olyan céget hoznék ide és adnék céltámogatást, ami a foglalkoztatottságot tudja érdemben bővíteni. A lépcsőzetességben hiszek. Természetesen támogatnám a civil szervezeteket és tehetséggondozásra is költenék, de az elsődleges cél nem az lenne. Ha ugyanis van egy stabilan fogyasztó kereslet és egy jól működő gazdasági rendszer, akkor nyílnak új lehetőségek a kultúra területén is.

Horváth Annamária

Tündérujjak Foltvarró Baráti Társaság
vezető

Mit jelent az Ön számára pécsi lakosnak lenni, mit jelent Önnek a pécsiség?

Nagy boldogság számomra pécsinek lenni. Az utóbbi időben sokszor voltam távol az otthonomtól, s ekkor gyakorta hatalmába kerített egy érzés, melyet nem neveznék ugyan honvágynak, de nagyon hasonlított rá. Vágytam vissza. El sem tudom képzelni azt, hogy máshol éljek. Korábban is szerettem ezt a várost, az utóbbi időben pedig ez az érzés tovább erősödött bennem. Most már egészen biztosan tudom, továbbra is itt fogok élni.

A város iránti rajongásom már gyermekkoromban kezdődött. Nagyjából 10 éves lehettem, mikor először itt jártam. Élt itt akkor egy rokonunk, aki nagyon elbűvölt. Hatására sokat olvastam Pécsről. Kamasz koromban kerültem Pécsre, mára már több mint 26 éve élek itt. Teljesen pécsinek érzem magam annál is inkább, mert van egy tőke szőlőm, tehát „tüke" vagyok. A város hangulatát, a kövek üzenetét, azokat a kulturális értékeket, amik itt a felszínen és a mélyben vannak, mind-mind a magaménak tudom érezni.

A város kedves számomra az itt élő emberek miatt is. A barátaim, a családom, az ismerőseim nagyon fontosak az életemben. Szeretek sétálni, hiszen ilyenkor mindig találkozok 2-3 ismerőssel. Ezek a kapcsolatok sokat jelentenek nekem.

Külön öröm számomra, hogy az életem, az emlékeim jelentős hányada a Belvároshoz kapcsolódik, a kíváncsi érdeklődő itt lelhet rá a Brummogdára is, ami amellett, hogy a munkahelyem, a szenvedélyem és a hivatásom helyszíne is egyben.

Életem meghatározó színtere a Ferencesek utcája. Sokan bizonyára már nem emlékeznek, de pár éve (2009-2011/12 között) példaértékű közösségi kezdeményezés valósult meg itt. Az utcán elhelyezkedő boltok, intézmények összefogtak és készítettek egy közös kártyát, aminek felmutatásával meghatározott százalék árengedményt kapott az a vevő, aki korábban az utca másik üzletében vásárolt. A kezdeményezés ma sajnos már nem él, de továbbra is igyekszünk közösségi összefogással az érdekérvényesítés útjára lépni. Az elmúlt két évben két alkalommal valósult meg az utcában olyan összefogás, ami a köré épült, hogy vidámmá, széppé tegyük az Adventet, a Jézuska várást. Ez abban nyilvánult meg, hogy minden üzlet állított egy saját ízlésére formált karácsonyfát, ezzel vártuk az oda betérőket. Volt egy szomszédünnep is a Ferencesek utcájában, az is egy nagyon szép közösségi dolog volt.

Örömmel emlékszem vissza a Teréz utcában több alkalommal megszervezett garázsvásárra (mi kapualjvásárnak neveztük). Ennek lényege az volt, hogy összegyűjtöttük azokat a használható és má-

sok számára még szükségesnek is mondható dolgokat, amit aztán jótékonysági célra ajánlottunk föl.

Közösségi szerepvállalásom egy másik színtere a Pécsi 1. Lions Klubhoz kapcsolódik. Pozitív élményeket idéz fel bennem a közösség szervezésében már több alkalommal megvalósult, időben általában a karácsonyi ünnepkörhöz igazított ételosztás.

Mit tart fontosnak, megőrzendőnek a városrészben, mit tart jónak az itteni életben?

Ha a tárgyi dolgokat tekintjük, megőrzendőnek tartok minden olyan tárgyi emléket, ami konzerválható, helyrehozható és egykor nagyon szép volt, s szép lehet újra. Nagyon szeretem a régen készült épületeket. Örömmel látom, ha valahol régi formáját megőrizve szépül meg egy-egy patinás építmény. Szomorú vagyok viszont amiatt, hogy a Képcsarnok 70 év után bezár. Célszerűnek tartom állást foglalni amellett, hogy ezek a sokak által nagyon szeretett, ikonikus intézmények, boltok megmaradjanak.

Amennyiben átvitt értelemben tekintek a kérdésre, jó lenne megőrizni az emberek jókedvét. Ehhez egyénileg is hozzá lehet járulni a kedvességünkkel, mosolyunkkal, különböző jócselekedetekkel.

Az elmúlt években gyakran megfordultam az Alajos utcai művelődési házban, magam is bekapcsolódtam sok esemény megszervezésébe.

Mikor és milyen módon kapcsolódott be a városrész közösségi életébe?

Amennyiben eltekintünk a bejegyzett szervezeti keretektől, úgy már a 80-as években aktív részese voltam a közösségi életnek. Emlékszem például egy nagyon jó helyi kezdeményezésre a Fül-Orr-Gége Klinikán (akkor ott dolgoztam), mely arra irányult, hogy kicsit könnyebbé tegyük a betegek számára azokat a napokat, amikor csak néhányan maradtak az intézményben. Ők nagybetegek voltak és nem mehettek haza még az ünnepekre sem. Ezekre az átlagosnál is nehezebb napokra apró műsorokat állítottunk össze, hogy némi örömet adjunk a bent maradottaknak. A kedvesség egy másik formája volt, amikor egy barátommal együtt nagy ruháskosarakba összegyűjtöttünk könyveket és hetente kétszer-háromszor végig jártuk a klinika betegeit, s hagytuk, hogy ízlésük szerint válasszanak maguknak olvasnivalót. Ez nagyon érdekes dolog volt, hiszen megvalósítása közben higiéniai szempontokat is figyelembe kellett venni. Ezt végül úgy oldottuk meg, hogy a kiválasztott könyvet általában oda is ajándékoztuk az adott betegnek. A könyv gyorsan fogyó eszközzé vált, ezért elég komoly erőkkel gyűjtöttük az utánpótlást. Ez számomra rendkívül szép emlék, büszke vagyok rá, hogy éveken át működtetni tudtuk a kedvesség eme formáját.

Ha formálisan tekintjük, akkor 1993-ban kapcsolódtam be a közösségi életbe. Ekkor alakult a Pécsi 1. Lions Klub. Már a kezdetekkor felkaroltam a kezdeményezést, egyike voltam az alapító tagoknak.

Ezt követte a Tündérujjak Foltvarró Baráti Társaság létrejötte 1995-ben. A Foltvarrókör által egy, a magyarországi kézimunkázó asszonyok között akkor még alig ismert technika került meghonosí-

tásra. A pécsi csoport létrehozását követően Baranya szerte alapítgattam ilyen közösségeket, amelyekhez azok megerősödéséig időről időre kijártam. Büszkeséggel tölt el, hogy a technikát nemcsak Pécsett, de a régióban is ismertté tudtuk tenni. A foltvarrást egy nagyon szép közösségi munkának tartom, hiszen nemcsak a magunk, hanem egymás örömére is alkotunk.

Mi ösztönözte a közösségi szerepvállalásra?

A családi példát látva ez nagyon ösztönös volt számomra. A szüleim nagyon szép közösségi életet éltek, s nagyon segítőkészek voltak az emberekkel. Gyermekként ráleltem a padláson egy „láthatatlan bál" feliratú jegycsomagra. Fiatalon nem tudtam, hogy mit látok, nagypapám viszont elmesélte, hogy ezek adománygyűjtési céllal készültek. Mondhatni ebben nőttem fel. Nem is tudom elképzelni, hogy ne legyek másokkal szorult helyzetben jó, megértő, segítőkész.

Ha ki kellene emelnie 1-2 rendezvényt, melyek lennének azok? Melyek voltak a kedvencei?

Rengeteg rendezvényre emlékszem vissza örömmel, de most talán a jótékonysági akciókhoz kötődő kezdeményezéseket emelném ki elsősorban. Számomra nagyon felemelő visszaemlékezni az Alajos utcai foltvarró táborok alkalmával megvalósult jótékonysági akciókra, amikor az utolsó napon nyílt napot tartottunk. Volt 2-3 olyan eset, amikor a részvételi díjból és a tombola sorsolásból befolyt összes bevételt fel tudtuk ajánlani valaki számára, aki rászorult akkor a segítségünkre. Megható, hogy milyen odaadó volt akkor az egész társaság. Sosem felejtem el, hogy egy alkalommal, amikor az egyik külföldi előadónk tudomást szerzett a célunkról, lemondott a tiszteletdíjáról, adományozásra buzdított mindenkit, s ő maga is eszerint cselekedett.

Egy másik, szívemhez közel álló rendezvény valósult meg pár éve egy kapualjvásár formájában. Kiplakátoltuk, megfelelő engedéllyel tudtunk kitenni megállító táblát az utca két végébe, s ennek következtében elég sok ember tudott a rendezvényről és a gyűjtés okát is ismerték. Az Irgalmasok utcájában, az Irgalmas kórházban működő hospice osztály részére szerettünk volna egy korszerű tolókocsit vásárolni, mert ugyan van a kórházban néhány ilyen eszköz, de sajnos nem elég. Ezek a kocsik az utolsó kívánság megvalósításához nagy segítséget nyújtanak. Egy hétvégén össze tudtuk gyűjteni a rávalót.

Több kezdeményezést is említett, amelyek nagy sikerűek voltak. Mit gondol, mivel tudták megfogni a közönséget, mi volt az, ami oda csalogatta őket a rendezvényre, mitől érezték jól magukat, mivel tudták jótékonyságra ösztönözni őket?

Azt gondolom, hogy az emberek megérzik a hitelességet. Világosan megfogalmaztuk a célt, kíváncsiságot keltettünk azáltal, hogy nagyon jópofán, figyelemfelkeltően készítettük el a plakátokat, megállító táblákat, könnyen hozzáférhető volt a helyszín. Emellett, megítélésem szerint, a sikerességhez hozzájárult az is, hogy sokan már hallottak korábbi rendezvényeinkről, s azok eredményeiről. Azt gondolom, hogy ez ösztönzően hatott, meg tudtuk szólítani a szíveket.

A foltvarró tábor utolsó napján úgy emlékszem 80-90 ember volt aktív. Ekkor kiállítást tartottunk, az utcáról is be tudtak jönni. A helyszín is elég jó volt, de a meghirdetése nem volt kidolgozott. Tapasztalatom alapján a rendezvények népszerűsége nagyon változó, nem tudom, hogy mitől függ, remélem évről-évre ügyesedünk benne.

Hogyan indult a Tündérujjak Foltvarró Baráti Társaság működése? Mikor kezdett el varrni, hogyan alakult a szervezet?

Gyermekként nem tudtam, hogy amit a nagymamámmal varrok, s nagymamám, mikor felhasználja a varrodai „potyalékokat", maradékokat, azt másutt patchwork-nek nevezik, Ennek ilyen jellegű hagyománya nem volt Magyarországon. Legalábbis semmiképpen nem így hívták. Biztos, hogy mindig volt foltozás, mindig volt maradékok megőrzése és felhasználása mióta világ a világ, de ezt nem neveztük annak. 1978-ban találtam a pécsi vásárban egy patchwork takaró mintát. Megvarrtam azt, majd még egy takarót elkészítettem. Ekkorra már tudtam, hogy hogyan nevezik, de annyira nem mentem utána, hiszen gyermekkorom óta ismertem a technikát. Amikor Amerikába kerültem, akkor nagyon boldog voltam attól, hogy itt végre megtanulhatom az alapjait.

1995-ben hazajöttünk Magyarországra, s akkor úgy gondoltam, hogy itt, Pécsett is kellene alakítani egy olyan csoportot amilyenbe kint jártam. Megalakítottam. A testvérem, anyukám, néhány barátnőnk volt a magja, aztán egyre többen jöttek, s felpezsdült a foltvarró élet. Ahogy korábban is mondtam, a környéken rengeteg csoport alakult, s évekig nagyon szép egységben tudtunk működni. Aztán ahogy a csoportoknak a sorsa alakulni szokott, osztódás vette kezdetét. Ezt valamiféle törvényszerűségnek tudom be, ugyanis mikor egy csoport felnő annyira, hogy kicsit túlnő a maga keretein (a szociálpszichológusok szerint ez 12-14 ember esetében történik meg általában), akkor alakul egy új. Ez örvendetes is egyben, miközben szomorú: azáltal, hogy elbúcsúzunk régi társainktól, lehetőség nyílik mindkét csoport megújulására. Minden csoport ismeri egymást, ha csak tudunk, jó szívvel gondolunk egymásra. A kapcsolat nem szakadt meg teljesen, szoktunk néha találkozni, különböző rendezvényeinkre meginvitáljuk egymást. Mellettem is maradt egy kis csoport, akikkel töretlenül együtt vagyunk.

A tiszai nagy árvizet követően a tiszamenti foltvarró társainkat egész komoly összeggel tudtuk megsegíteni, s az időközben megbetegedett társaink között is volt, akinek anyagi segítséget tudtunk nyújtani. Pécs témában varrunk egy közöset, mind a heten bele fogjuk varrni a szívünket, lelkünket. Büszke vagyok rá, hogy a Tündérujjak Baráti Kör múltjához is köthető jótékonysági rendezvény.

A Tündérujjak központja az Alajos utcában volt. A múltban milyen közösségi élet folyt ott?

Az Alajos utcai művelődési házat KPVDSZ Művelődési Háznak neveztük (Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezete). A KPVDSZ művelődési háza eredetileg a József utcában volt, de az beomlott a város alatt húzódó több szintes pincerendszer miatt. A különben csodálatos épület lakhatatlanná vált, így ennek következtében a szervezet az Alajos utcába költözött. A Pago Zsuzsa igazgatónő által vezetett, lelkes csapata által koordinált művelődési ház szinte egy mesevilág

volt. Ott minden megvalósítható volt, ami valakinek az álmaiban megjelent. Zsuzsa egy fantasztikus népművelő, aki a föld alól is előteremtette a lehetőségeket. Ott tapasztaltuk meg, hogy az, hogy valami nagyon jó legyen, nem csupán és kizárólagosan pénz kérdése, hanem sokkal inkább a szeretet, a motiváció, a szándék, másoknak az álmaikhoz való felemelése tehet egy alkalmat feledhetetlenné. A közösségi házban működött egy különleges balett társulat, nyugdíjas klub, origami kör, jógatorna, asszony torna, daganatos betegek klubja. Ez utóbbi emberileg különösen nagy jelentőséggel bírt. A közösség egyaránt sokat jelentett a kigyógyultaknak, az éppen felépülőknek, s a betegséggel küzdőknek. Nagyszerű csapat volt. Volt egy hímző kör, amit egy fantasztikus népművész hölgy, Békési Margit néni indított útjára. A csoport roppant összetartó volt, a néni halálát követően is együtt maradt, és a mai napig is működik. És persze ott voltunk mi, a Tündérujjak Baráti Társaság. A Márkus Színház évente többször fellépett itt, otthonának tekintette a helyet. A közösségi ház nagyszerű gyerek és felnőtt előadásoknak adott otthont, kiállításokat rendeztünk itt képzőművészeknek, iparművészeknek. Legendásan jó volt a nyári tábor. Egészen kicsi kortól jöhettek gyerekek, nagyszerű felvigyázók és segítők voltak itt. Egy paradicsom várta az oda betévedő gyerekeket. Sokan, akik ott barátkoztak össze, ma is összetartanak. A legtöbb napot rendszerint kézművesség jellemezte, gyakran színházat játszottak. Az utolsó nap mindig volt valamilyen előadás. A hét során múzeumokat látogattunk, egy nap pedig valamilyen buszos kirándulásra került sor. Nagyon tartalmas volt, ott nem volt mobiltelefonálás. Míg szabadott ott főzni, addig ott főztünk, később hordtuk az ebédet, végül egy közeli étteremben étkeztünk. Nagyon jó közösségi példa volt ez a gyerekek számára.

A Tündérujjak Foltvarró Baráti Társaság mennyire tekinthető zárt csoportnak? Vannak nyitott, szabadon látogatható rendezvényeik?

Bizonyos értelemben zárt közösség. A csoport törése következtében a megmaradt tagokkal úgy döntöttünk, hogy hogy nem fogunk egy bizonyos szám fölé emelkedni. Pillanatnyilag viszont nyitottak vagyunk új tagok befogadására, s van is néhány aspiránsunk, minden valószínűség szerint lesz két új tagunk. Ha valaki szeretne minket megnézni, meglátogatni vagy éppen mi hívunk meg valakit, abban az esetben nyitott, illetve, ha van egy kiállítás, egy rendezvény, akkor szívesen látunk és invitálunk is oda másokat, szívesen kapcsolódunk más csoportokhoz.

Ha lenne rá módja, min és miként változtatna Pécs kulturális és közösségi életét tekintve?

Rengeteg ötletem van erre vonatkozóan. Ha lenne rá módom, megsegíteném az olyan, régóta jól működő helyeket, mint például a művelődési otthon volt egykor az Alajos utcában, hogy az anyagi természetű problémáikkal meg tudjanak küzdeni. Késedelmes fizetés esetén a bérlő felé való felmondás bejelentése előtt megvizsgálnám a körülményeket, a gyerekcipőben járó közösségi dolgokat, kezdeményezéseket segíteném kedvezményes bérleti díjjal. Találnék egy olyan embert vagy szervezetet, aki azt felügyelné, hogy ne egy időben kerüljön megvalósításra a sok-sok nagyon jó, ugyanazt a célközönséget érdeklő rendezvény.

Ön, Horváth Annamáriaként miként tudna hozzájárulni a változáshoz?

Én azáltal járulok hozzá a változáshoz, hogy fölvetem ezeket a problémákat, levelet írok. Ennek egyik eredménye például, hogy az elmúlt években a Ferencesek utcájában sikerült kitennünk a karácsonyfákat teljesen díjmentesen. Gondolataim és tevékenységem által hozzájárultam ahhoz is, hogy az utca egy része árnyékoló vitorlákat kapott. Egy utcabeli üzlettárssal továbbá kértük, hogy legyenek karácsonyi fényfüzérek az utcában.

Az effajta sikerek csak együttműködés által érhetők el. Ennek pedig az egymás iránti tisztelet és szeretet a kulcsa. Ennek kiépítéséhez nagyon jó alkalom a szomszédünnep. Igyekszem előmozdítani ezt azáltal is, hogy minden esetben a Ferencesek utcájában vásárlom a zöldségeimet annak ellenére, hogy sok esetben drágább, mint ha a piacon szerezném be azokat, viszont ezzel támogatom a zöldséges üzleteket, mert szeretném, ha itt maradnának. A vendéglátóhelyek tekintetében a Mátyás vendéglőben vagy az utca másik éttermében étkezem, ha épp nem itthon, s a vendégeimnek is mindig ezt ajánlom. Lokál- és „utcapatrióta” vagyok.

Stirling Zsolt

Medgyessy Ferenc Művészeti Műhely, Pécsi Művészetbarátok Klubja
a Műhely és a Klub vezetője

Első kérdésem, hogy mit jelent az Ön számára pécsi lakosnak lenni?

Számomra a tükeséget jelenti. Itt születtem, itt éltem le eddigi életemet, az iskoláimat is itt végeztem el. Nem voltam távol időszakosan sem. Ide köt a család, barátok, a csoportok, amikhez kötődöm, amikben munkálkodom. A szívem csücske tulajdonképpen ez a város.

Van még egy csoport, melynek szintén tagja vagyok. Ez a Baranya Steiermark Baráti Egyesület. Ami szintén erősen kapcsolódik a kultúrához. Itt az a cél, hogy az osztrák-magyar kultúrát oda vissza egymással megismertessük. Volt olyan év, amikor a rajzcsoportunk sok tagja ennek az egyesületnek is tagja volt. Több éven keresztül utaztunk ki Ausztriába, és ott szerveztünk kiállításokat is. Mi elvittük a baranyai művészek munkáit, cserébe viszont mi is megismertük az osztrák kultúrát és művészeket. Ez is egy nagyfokú nyitottság volt a részünkről.

Mi a jó a pécsi életben? Mi az, amin szívesen változtatna, ahhoz Ön hogyan tudna hozzájárulni?

Kritizálni nem szeretek, mert ha az ember kritikus, akkor kötelessége javaslati megoldásokkal is előállni, ami igazán nehéz feladat, lássuk be.

Mely szervezetekben vállal most szerepet?

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Medgyessy Ferenc Művészeti Műhelye az a szervezet, amit elsősorban képviselek. Ennek a csoportnak jelen pillanatban a technikai vezetője vagyok, és ezáltal képviselem annak tagjait. Alapítója és művészeti vezetője dr. Pandur József festőművész, művészettörténész. Jelen pillanatban az ő egészségügyi állapota nem teszi lehetővé a Műhely vezetését, és mint korban elég régóta a csoportban tevékenykedő tag, ill. szervező titkár, felkértek, hogy a csoportot technikai szinten vezessem. A másik csoport, amit képviselek az a Pécsi Művészetbarátok Klubja.

Meséljen kérem a két szervezet tevékenységéről!

A Medgyessy Ferenc Művészeti Műhelyt amatőr alkotók, autodidakta személyek alkotják, akiknek fontos a közösséghez tartozás és az együtt alkotás. Van a tagok között még volt bányász, nyugdíjas pedagógus, egyetemi tanár, egyetemi dolgozó. Az köt össze bennünket, hogy mindenkinek van készsége, képessége, de elsősorban indíttatása arra, hogy alkosson.

A Pécsi Művészetbarátok Klubja esetében nem feltétlenül lényeges az alkotás, hanem ahogyan a

nevében is benne van, a művészetek barátai vagyunk. Természetesen van a két csoport között átfedés. A klubtagok közös programokat szerveznek, bemutatkozunk egymás között, mint alkotók, illetve pécsi illetőségű művészettel kapcsolatban álló személyeket mutatunk be egymásnak.

A Művészeti Műhely elődje még a bányászat időszakában alakult meg, mint Bányász Képzőművészeti Műhely. Több dátum is ismert ezzel kapcsolatban, de a legvalószínűbb az 1972-es, ide datáljuk a tevékenységének indulását. 1987-ben a csoport, mint Bányász Képzőművészeti Műhely, a Bányaipari Dolgozók Szakszervezete által a bányászokért végzett kiemelkedő művészeti tevékenységéért Nívódíjban részesült.

A csoport tagjai azon bányászemberekből kerültek ki, akik művészi vénával rendelkeztek, és valamilyen alkotótevékenység folytatásához éreztek affinitást. Őket karolta fel akkoriban a Műhely.

Tudjuk a város történetéből, hogy a szénbányák, uránbányák megszűntek, ezek a tevékenységek befejeződtek, így a támogatás is megszűnt. A támogatás elsősorban arról szólt, hogy a bányákhoz tartozó kultúrházakban a csoportnak helyszíneket biztosítottak a tevékenységükhöz, illetve az összejöveteleikhez.

1991-ben került át a csoport a POTE keretei közé, innentől a PTE ad helyet a műhelynek. Időközben az intézmény átalakult, így azóta a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara biztosít helyet számunkra a heti összejövetelekhez, illetve alkotótevékenységünkhöz is.

Tehát a Medgyessy Ferenc Művészeti Műhely az együtt alkotásról is szól. Mennyire nyitott a műhelyük? Bemutatják az alkotásaiat a nagyközönségnek is?

Nyitott a csoport, a kiállítások tekintetében mindenképp. A Műhely minden évben ajándékoz festményeket az Egyetemnek és az Orvostudományi Karnak, megköszönve ezzel azt, hogy az intézmény otthont ad nekünk. Emellett különböző helyszíneken is szervezünk kiállításokat: a Pécsi Kulturális Központ különböző tagintézményeiben évek óta rendszeresen, illetve 2015-ben a Nádor Galériában is volt egy bemutatkozásunk. Alkotótáborokban is részt szoktunk venni, ahol szintén ajándékképeket adományozunk, és ezek a művek onnantól kezdve jeles intézményeket, termeket díszítenek.

A Pécsi Művészetbarát Klubja szintén biztosít lehetőséget kiállításokra az alkotói számára. Többek között a Műhelyben dolgozók szintén szerves részei a klubnak is. De nemcsak festők az alkotótársaink, hanem például kavicsszobor készítő, fotográfiával, társművészetekkel foglalkozó tagunk is van. Van például olyan barátunk is, aki a költői vénáját tudja számunkra bemutatni.

A Klub 2006-ban alakult a Vasutas Művelődési Házban, mely helyet ad egyéni és csoportos kiállításaink részére is. A Medgyessy Műhelyben van egy kedves barátunk, a panziója kávézójában van lehetőség kiállításra, így ott is szervezünk évente. Illetve számtalan helyre hívnak minket, melyeket nagyon szívesen elfogadunk.

A kiállításokra érkezőkről meséljen kérem!

A Medgyessy Műhely környezetében sok- sok társcsoport van, akik ugyanabban az időszakban indultak el, mint mi. Mindegyik csoportnak ugyanaz a problémája, hogy kicsit nehezen megy az új tagok bevonása. Sajnos idősödik el a csoport. Nehéz a frissítés. 86 éves a legidősebb társunk, és mindkét csoportban én vagyok a legfiatalabb. A tagjaink ugyanolyan lelkesek, mint egy fiatalabb korosztály, viszont a szervezés, aktivitás tekintetében kicsit visszafogottabbak természetesen. Ez egy olyan feladat nekünk, és a társszervezeteknek is, hogy úgy újuljanak meg a társaságok, hogy semmiképp ne váltson ki a tagokból ellenérzéseket. Hiszen a csoportunk tagjai nem hívei az erős és hirtelen változásoknak, ámde a változás szükségességét ők is belátják. Így olyan egyensúlyt kell teremteni a változás és a megmaradás között, ami egyfajta fejlődéssel is fog járni.

A célközönség is nagyjából egy idősebb korosztályt jelent, bár igyekszem a saját korosztályomat is megszólítani, hogy vegyenek részt az eseményeken.

Gyakran előfordul az is, hogy párhuzamosan zajlik több esemény, de olyan időszak is van, ami csendesebb.

Mi a véleménye arról, hogy működhet-e egy tudástranszfer fiatalabb és idősebb generáció között, és ezáltal bevonhatjuk a fiatalabbakat a munkába?

A Műhely megalakulásakor kialakult egy gyakorlat, miszerint elsősorban egyetemi dolgozók, hallgatók, és rokonaik számára volt nyitott a csoport. Volt arra próbálkozás, hogy bevonjuk az orvostanhallgatókat annak idején. Jöttek is a hallgatók, csak ők meglehetősen hektikusan tudtak részt venni a találkozóinkon. Nem tudtak rendszeresen hetente kapcsolódni hozzánk. Emiatt ma már nincs is hallgató tagunk.

A legutoljára kapott Nívódíjról kérem, hogy meséljen!

Ez egy nagy megtiszteltetés. A Pécsi Művészetbarát Klub alkotói tevékenysége került díjazásra, de ezzel együtt a csoportban lévő nem alkotó tagok is ugyanúgy részesei a díjnak. Tulajdonképpen ez a díj az elmúlt 13 évnek szól, amit a Vasutas Művelődési Házban eltöltöttünk. A Vasutas Művelődési Ház keretein belül nyújtottuk be a pályázatot, és ennek révén kaptuk meg ezt az elismerő díjat. Ez egy komoly mérföldkő ennek a csoportnak az életében. Ennek nagyon örülünk, viszont ez a cím még inkább kötelez minket arra, hogy még aktívabban vegyünk részt Pécs kulturális életében. Ennek mentén haladunk tovább.

Összefoglaló

A Szigeti városrészekben 31 interjú alapján készítettük el a célterületi elemzést. Az információgyűjtés során kíváncsiak voltunk az interjúalany helyi közérzetének minőségére, a közvetlen lakókörnyezetében való társadalmi mozgásokról alkotott véleményére, a változásokkal kapcsolatos elképzeléseire. Az interjúk a helyi véleményformálók érték- és problémaköreinek megismeréséhez, a cselekvési kedv irányainak feltérképezéséhez adtak támpontokat. Fontosnak tartottuk, hogy megszólítsuk azokat, akik munkájuk, szakmai kompetenciáik és társadalmi szerepvállalásuk alapján a helyi társadalmi változások kérdéskörében meghatározó információkkal és személyes meglátásokkal segíthetik a projekt sikeres megvalósulását. Prioritást jelentett a kulturális-közösségi színterek munkatársainak, a civil szervezetek aktivistáinak és a programok résztvevőiként elért lakosság véleményének megismerése. A válaszadás önkéntes volt.

A válaszok alapvetően három fő alapkérdés köré épültek. Az első szempont arra irányult, hogy mit jelent a pécsiség a válaszadó számára, és milyen megőrzendő értékeket tartanak fontosnak a városrészben. E kérdéskörben rendkívül szerteágazó visszacsatolások érkeztek, ugyanakkor jól kirajzolódott a város/városrész közösségi értékrendszere. Megemlítésre kerültek jelentős programok, közösségi színterek és egyéb, a polgárok mindennapjaiban jelentős momentumok.

A második szempont a városrészben fellelhető problémák megismerésére fókuszált. E kérdéskörben egyre szélesedő fókuszpontok kerültek meghatározásra. A válaszadók által megemlített témák a környezeti, gazdasági, intézményi, infrastrukturális és a közösségi életet jellemző állapotok köré épültek. A közösségi együttműködések korlátai és dilemmái mellett megjelentek a városképi kérdések, fenntarthatósági és közlekedési nehézségek is.

A harmadik aspektus a válaszadó személyes aktivitása, közösségi szerepvállalási hajlandóságának megismerése volt. E kérdéskörben is sokrétű válaszok érkeztek, melyek jellemzően az önkéntes munka, civil aktivitás, a személyes példamutatás, a saját tudás és tapasztalat megosztásának szándékára irányultak.

Az interjúk összesítését a stratégiai tervezéshez hasonló módon végeztük. A válaszadó által deklarált pozitívumokat értékek, erősségek, erőforrások kategóriába soroltuk, a szükséges változásokra irányuló negatívumokat, problémákat, hiányokat, gyengeségeket kihívásként és a jövőben megoldandó feladatként értelmeztük, a változásokhoz való hozzájárulást pedig olyan lehetőségként, mely a projektcélok-erőforrások kontextusában eszköz lehet a megvalósítandó fejlesztési folyamatok során. A válaszok súlyozása a válaszadók által szabadon kifejtett témakörök rangsorolása mentén történt, így a legtöbbször említett téma került a helyi programtervező munka középpontjába. Fontos megjegyeznünk, hogy *A helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában* című projekt közösségi események és folyamatok megvalósulását támogatja, tehát infrastrukturális beruházásokat nem. A felmérést követően elkészült városrészi cselekvési terv így az interjúk eredményeihez is kapcsolódott.

A Szigeti városrészek sajátossága, hogy önálló közösségi színtérrel nem rendelkezik, ennek hatása lehet a helyi közösségi életre, így a lakossági passzivitásra is. A helyi oktatási és köznevelési intézmények aktivitása vélelmezhetően ebből kifolyólag meghatározóbb. A válaszadók több esetben összekapcsolták tevékenységeiket a Belvárossal is, mely mind a munka, mind a szabadidős elfoglaltságok tekintetében érvényesült.

Kirajzolódott pozitív fókuszpontok a Szigeti városrészekben

Az interjúkból kibontakozó, az interjúalanyok számára legfontosabb, a helyi kötődést, mindennapi életét meghatározó értékek jellemzően a településrész ellátottságára, a Belváros közelségére és a családias, nyugodt környezetre irányultak:

- a belváros közelsége: gazdag kulturális és szellemi „élet", a kulturális színterek közelsége, elérhetősége;
- jó ellátottság: üzletek, közszolgáltatások, intézmények (egészségügy, oktatás);
- aktív, a köztereken zajló kisközösségi élet;
- nyugodt városrész.

Problémák, változásokra irányuló válaszok a Szigeti városrészekben

A változások iránti igények megfogalmazása jellemzően azokra a problémákra irányulnak, melyek az interjúalany mindennapjait negatívan befolyásoló tényezők, valamint a személyes érintettség okán a társas kapcsolatokat, közösségi tevékenységeket és a közvetlen társadalmi szerepvállalást befolyásoló nehézségek. A kialakult sorrendből is jól kirajzolódnak a közösségi életre ható tényezők, összefüggések:

- passzív közösségi élet: nincs közösségi színtér, nincs aktív lokális közösségi élet (a nagyobb városrészi közösségi tér hiányára is visszavezethető);
- nincsenek a lakosságot megszólító programok, helyi rendezvények hiánya;
- új játszóterek kialakításának, a meglévők korszerűsítésének igénye;
- parkolóhelyek hiánya, a meglévők állapota;
- a zöldterületek állapota; a zöldövezetek megújításának és újak kialakításának igénye (ismétlődően az egykori Magasház helyének parkosítására irányuló válaszok többségben);
- az egyetemek miatt ebben a városrészben sok az albérlő, akik nem kötődnek a helyhez;
- a helyi fiatalok aktivizálásának hiánya, a fiatalok megszólítását és bevonását szorgalmazó helyi kulturális programok megvalósításának hiánya (egyik ok lehet a Belváros gazdag közösségi programkínálata, másrész a helyi közösségi tér és azzal szakember hiány is);
- nincs helyi közösségi információáramlás;
- az elöregedés problémaköre, és az időseket is megszólító, tematikus programok hiánya;
- sportolási lehetőségek hiánya;
- ökotudatos szemléletmód erősítésének igénye (köztisztaság, természet- és környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás lehetősége a háztartásokban).

Személyes szerepvállalás lehetőségei

Az interjúalanyok személyes jövőbeni közreműködése jellemzően hasonlóan abban a társadalmi szerepvállalásban nyilvánul meg, amely a jelenben is meghatározza közösségi tevékenységeiket.

Fókuszpontok rangsora:

- személyes szerepvállalás, példamutatás, saját tudás, tapasztalat átadása;
- önkéntesség, az önkéntesség társadalmi haszna;
- kulturális örökségre, kreatív közösségépítésre irányuló helyi közösségi programok szervezése.

A Szigeti városrészek történeti múltja és egykoron meghatározó hagyományai, jeles napok és ünnepek mentén az itt található köznevelési intézményekhez kötődő közösségek együttműködésével megvalósuló programtervek segítik a társadalmi felelősségvállalást, a generációk közötti párbeszéd megteremtését és a helyi kohézió kialakítását.

A „Helyi identitás és kohézió erősítése Pécs városában” című projekt célterületei

Belső városrész

A Belső városrész célterületet két településrész alkotja: a történelmi Belváros és a Siklósi külvárosnak nevezett városrész. E két terület tekinthető Pécs központjának. Északon az Aradi vértanúk útja, Kálvária utca, keleten az Ágoston tér, Majorossy utca, Lánc utca, Sport utca, Alsómalom utca, délen a Bacsó Béla utca, Somogyi Béla utca, Kálvin utca, nyugaton a Klimó utca, Rákóczi út és a Szabadság utca határolják.

Szigeti városrészek

A Szigeti városrészek célterületet két településrész alkotja: Szigeti külváros és Ispitaalja. A településrészt északról az Ifjúság útja, Alkotmány utca és Kodály Zoltán utca, keletről a Klimó utca, Rákóczi út, Szabadság utca, Kálvin utca, Alsómalom utca, Siklósi út, nyugatról a Kürt utca, Tüzér utca, délről pedig vasútvonal határolja.

Uránváros

Az Uránváros célterületet 3 városrész alkotja: Uránváros, Kovácstelep és Szigeti-tanya. Északról a 6-os út, nyugatról a Tüzér utca, délről a Pécsi-víz és a Nyugati ipari út és a Magyarürögi-vízfolyás határolja.

Nyugati városrészek

A Nyugati városrészek célterület keleti határát a Magyarürögi út és vízfolyás jelenti, déli végpontját a Pécs-Budapest vasútvonal határozza meg és a 6-os út, északról a Mecsek lankái jelentik terjeszkedésének korlátját, míg nyugati vége a város közigazgatási határa. A célterületet a következő városrészek alkotják az ITS meghatározása alapján: Újmecsekalja, Rácváros, Szentkút, Kismélyvölgy, Ürög, Szentmiklós, Patacs, Zsebedomb, Fogadó, Bolgárkert, Nyugati ipari út.

Nyugat-Mecsek

A területet nyugaton a Magyarürögi vízfolyás, délen a Szigeti út és a Kürt utca, Ifjúság útja, Alkotmány utca és a Kodály Zoltán utca, keleten a Bartók Béla utca, Bárány út, Erdész utca határolja, míg északon a Mecsek lankái jelentik terjeszkedésének korlátját. A célterületet Deindol, Donátus, Makár, Csoronika, Bálics, Szkókó és Rókusdomb településrészek alkotják.

Közép-Mecsek

A területet nyugaton a Bartók Béla utca, Bárány út, Erdész utca, délen az Aradi vértanúk útja, Kálvária utca, Majorossy utca, Ágoston tér, Ady Endre utca, Hársfa út határolja, keleti végpontját a Rákos Lajos, Gödör utca jelentik, északi kiterjedését pedig a Misina, Tubes és a Lapis határozzák meg. A célterületet Mecsekoldal, Havihegy, Piricsizma, Gyükés és Rigóder településrészek alkotják.

Kelet-Mecsek

A területet nyugaton az Engel utca határolja, nyugati végeit a Rákos Lajos utca, Gödör utca, Karolina külfejtés,

Gesztenyés utca jelenti, északon a Kénes út, Komlói út szegélyezi, északi és keleti vége a város közigazgatási határa, délen a 6-os út határolja. A célterületet Pécsbánya, Szabolcs, Szabolcsi zártkert, Meszes és Diós városrészek alkotják.

Kelet-Pécs

A Kelet-Pécs célterületet északon az Ady Endre utca, Hársfa út, Engel utca és a 6-os út határolja, keleten Pécs közigazgatási határáig terjed a városrész, délen az 57-es út, nyugaton az Árpádi-árok, Faiskola utca, Siklósi út, Somogyi Béla utca, Bacsó Béla utca, a Sport utca és Lánc utca határolja. A célterületet több településrész alkotja: Budaiváros, Budai külváros, Kisbalokány, Basamalom, Gyárváros, Üszög, Üszögi tározó-major, Balokány, Tüskésrét, Újhegy. A célterület térszerkezete rendkívül eklektikus. Belvárosi, sűrűn beépített, családi házas külvárosi és falusi jellegű főleg lakóövezetek, valamint a zöldfolyosó részét képező szolgáltató területek, továbbá barnamezős és iparterületek tarkítják a képet.

Somogy-Vasas-Hird

A területet különálló településrészek alkotják, melyek szervesen nem tartoznak Pécs városszövetébe: Józsefháza, István-akna, Rücker-akna, Somogy, Vasas, Hird, Flóriántelep, Petőfi-akna, M utca, Murom és Árpádtető.

Észak-Kertváros

A területet északon a Kálvin utca és a vasútvonal, keleten a Siklósi út, Árpádi-árok, Faiskola utca, Fésűs utca, Málomi út, délen a Maléter Pál út és a Málomi-árok, nyugaton a Megyeri út, Garázs utca határolja, valamint nyugati végei a város közigazgatási határát is jelentik egyben. A célterületet Kertváros, Észak-Megyer és Füzes alkotják.

Közép-Megyer

A területet Megyer központja alkotja. Északon a Maléter Pál út, nyugaton és délen a Nagy Imre út, keleten a Siklósi út határolja. A célterület kialakításra vonatkozó előírásnak eleget téve a területhez tartozik a Boros István utca és a Littke József utca lakótömbjei is.

Dél-Megyer

A területet Megyer-déli része alkotja. Északon és keleten a Nagy Imre út és a Málomi-árok, keleten és délen a Tildy Zoltán utca, Felső utca határolja, nyugati végei Pécs közigazgatási határát jelentik.

Déli városrészek

A városrész keleti, déli és nyugati határa egyben a város közigazgatási határa is, északon a Nagy Imre út és a Málomi-árok választja el Megyer többi részétől. A Déli városrészek célterületet Málom, Postavölgy, Árpádváros, Nagyárpád, Köztemető, Péterpuszta, Déli gazdasági terület, Rózsadomb alkotják.

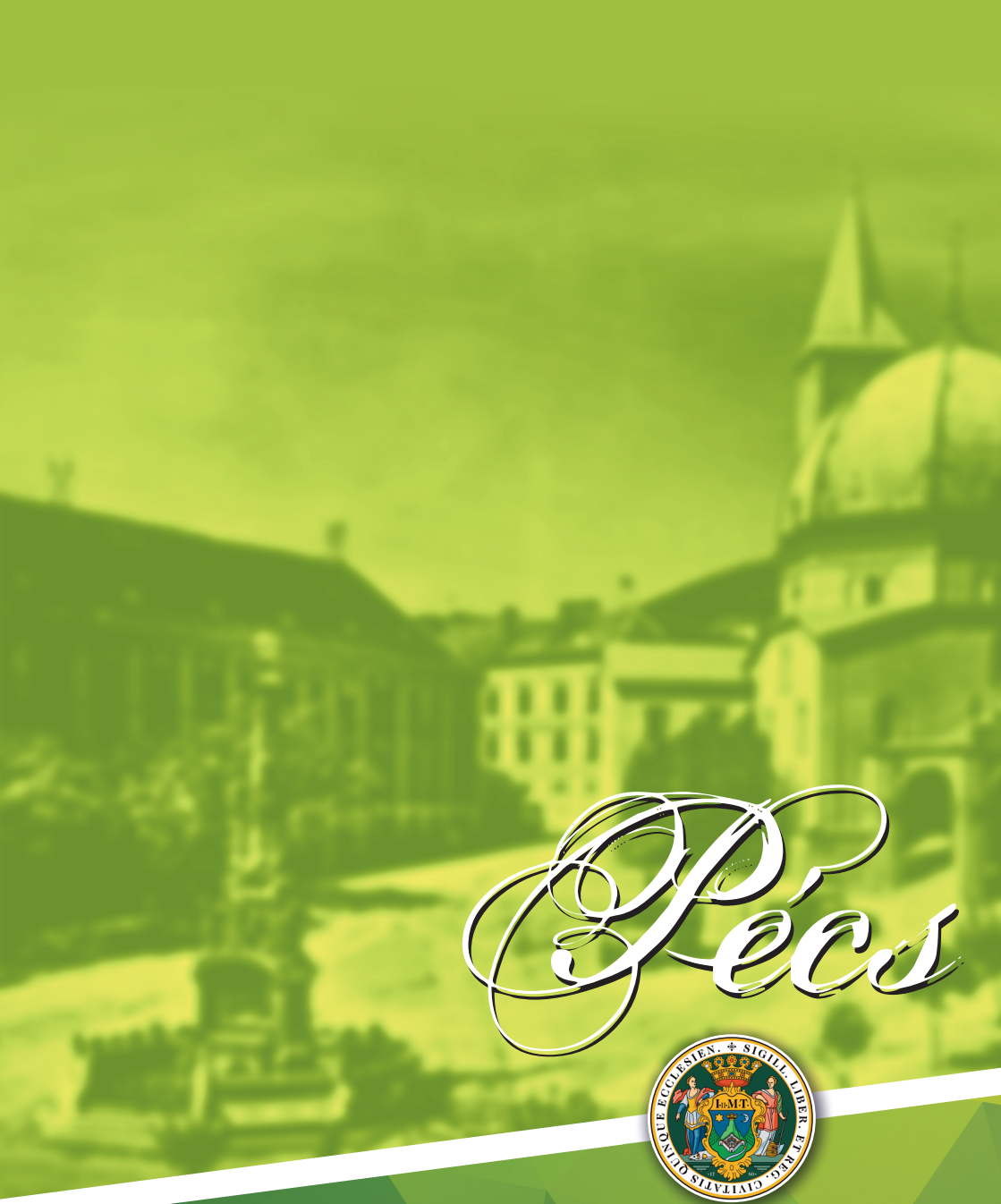

Pécs

PÉCSI
KÖZÖSSÉGEK

SZIGETI-VÁROSRÉSZ

II.

PÉCSI
KÖZÖSSÉGEK